

3/0357

ప్రతిదినము ప్రకటింపబడును.

Vol. 9. } చెన్నపట్టణము 1922 వ సం॥ నెవ్వెంబరునెల 21-వ తేది గురువారము (No 144

సంపుటము 5 } ఈ పత్రిక నా ముఖం వత్సరము, భద్రపదమాస అమావాస్య 30. (సంపుట 188

అమృతంజనము అన్ని

నొప్పులకు మంచిమందు

అమృతంజనము గాయము పుండ్లకు

పునమయినమందు

చక్కని డబ్బీతో సహా సీసా 1-కి రూ. 0-10-0 ప్రతియింటనుండదగినది

అమృతంజనము లోకప్రసిద్ధి బడసియున్నది. అమృతంజనము అన్ని నొప్పులకు సిద్ధామృతము. అమృతంజనము అమృతశబ్దమాదివిగల మాయమందుగాదు. నకలుమందులవలన మోసముగలుగను. పంచభావచిట్టి చూచికొనిన మోసముగలుగదు అమృతంజనపు జగత్ప్రఖ్యాతవలన దేశమునందంతలను వెలసినవి.

అమృతంజనము డిపో, బొంబాయి లేక, నెం. 7 తంబు శెట్టి వీధి, మదరాసు.

సరస్వతి వాచక పుస్తకములు

భారతీ రాఘవేంద్రరావు పంతులుగారి ప్రణీతము.

(255)

ఈ వాచకములు Text Book Committee వారిచే ఆమోదింపబడి 1921 సం॥ మార్చి 22 తేది సెషన్లలో ప్రయోగపడినవి. వెంటనే మేము మామిత్రుల సలహాపై శ్రీ దైత్యరాయ వారి Proceedings R. C. No. 1447/19 Dated 11-7-19 ప్రకారము Co-operative Societies and Industries ను గురించి పాఠములు వ్రాయించి వెనుకటి పాఠములలో జేర్చి ప్రచురించితిమి. అప్పటినుండియు మా చిన్ని వాచకములు సర్వదానాదరణమును బడసి, దిశాదిశాభివృద్ధి నొందుచుండ మా మిత్రుల శ్రీ పాఠములు Text Book Committee వారిచే ఆమోదింపబడినవి గావనియు ఇందు కొన్ని పాఠములు హెచ్చుగా నున్నవనియు శ్రీ దైత్యరాయ వారి తెలియపరచి మా పుస్తకములలో తనిపోని నిందాకోశము చేయుచు, చాలవంద విద్యార్థిశాలలకు తెలియజేసిరి.

గుణగ్రహణవారీణులైన శ్రీ దైత్యరాయ వారు మేము చేర్చిన పాఠములను ఆమోదించుచు Special Case గామారు Proceedings R. C. No. 185 E 21-30-22 తేదిని పంపియున్నారు. కావున విద్యార్థి శారులకును ఉపాధ్యాయులకును మేము విన్నవించుకొనున దేమనగా నిందాకోశముచేయు మా మిత్రులమాటవిని మా సరస్వతి వాచకములపై కినుక బూనక అనేక నూతనవిషయములతో ప్రచురింపబడిన మా చిన్ని పుస్తకములను వాడుకలోనికి తెచ్చుభారము మీయది. కావున తగూరీతిని మారు ప్రోత్సాహమునంగ గలందులకు కోరుచున్నాము.

సరస్వతి గణితబోధిని: ఆనేక నూతన విషయములతో, క్రొత్త పోస్టు కేట్లు తెలుపుచు బాలర జ్ఞానాభివృద్ధి నతి క్రియంప జేయు ననేక యుక్తి లెఖన, నోటిలెఖన, చుంచులెఖన చేర్చి ప్రచురింపబడినది. 0-2-0

“మొదటితరగతి 0-3-0, రెండవతరగతి 0-3-0, మూడవతరగతి 0-4-0, నాల్గవతరగతి 0-5-0, ఐదవతరగతి 0-6-0, ఆరవతరగతి 0-7-0, 7, 8 ఆచ్చులో నున్నవి.

అక్షరపల్లి లక్ష్యణస్వామి ప్రకాశకుడు.

పుస్తకములు వలయువారు:— గోదావరి బుక్కు-డిపో, రాజమండ్రి అని వ్రాసిన బడయగలరు.

N. B. మాకు వచ్చి ఎలిమెంటరీ విద్యార్థులకు ఉపయోగించు అన్నిరకముల స్కూలు పుస్తకములు స్వేచ్ఛసరిపాఠములు, వాచకములు, నవలలు వగైరా అన్నియు దొరుకును.

తామర, డోబీసు తీట

మొదలగు వాటికి శాస్త్రోక్తముగా నూతన పద్ధతి ననుసరించి కనిపెట్టబడినవి.

ప్రోటల్ ద్రావకము బుడ్డి 1-కి ధర 0-8-0

ప్రోటల్ ఆయింటుమెంటు బుడ్డి 1-కి ధర 0-6-0

ప్రోటల్ సబ్బు బిల్ల 1-కి ధర 0-12-0

భాగంగా సబ్బుతో రుద్దిన తరువాత ఆయింటు మెంటునుగాని లేక ద్రావకమును గాని ఉపయోగించవలెను. గణము అత్యద్భుతము.

గుడ్డలకు తగిన ముతకపడదు. దీర్ఘ కాలమునుండి ఉన్నవి కూడత్వరలో మాయమైపోవును.

మదరాసు కెమికలు ఇంజనీరీసు (లిమిటెడ్) పోస్టుబాక్సు నెం. 1208, మదరాసు.

నవరము బంగారము చే

తయారుచేయబడిన

పన్నానీ, క్లాస్ డైమన్, యెస్

చంద్ర, సాదా బొలామణి, మోహన్,

కంకర, పార్సీ, బొంబాయి, కపంతుల,

రాజావతి, నగోయిని మంగళూరు మొ

దలగు రకముల గాజులు అన్ని వైభవ

లోను స్థావరలో సిద్ధముగానున్నవి.

ఇష్టములేనిచో తీసుకొని వెళుము.

వాపసీయబడును.

ఉమ్మిడి రామయ్య శెట్టి,

(1842) గురుస్వామి శెట్టి

కల వర్తకులు నైసాబాదులోను, నుదరాసు.

వనోపధిసరస్వరిల్లా

రక్తహీనతను పోగొట్టి రక్తమును పరిశుభ్రము చేయుటకు

యందు వేరెన్నిక గాంచింది ధర 1-10-0

ఇండియా సిలీకొనందు ఎచ్చటికైనను తిపాలాఖతు

ఉచితముగా పంపబడును.

విలాసము వి. డి. సావంత్

నెం 144 పనసవాడీ బొంబాయి

గ్యాలీన్ మోటారు పాఠశాల

ఈ పాఠశాలలో విద్యార్థులు 100 రూపాయలు

కట్టిన, 2 మాసములలో మోటారు డ్రైవర్లుగా

తయారై సర్టిఫికేటు గవర్నమెంటు లైసెన్సు

పొందగలరు. బస దొరకును. (11)

GALLEY'S MOTOR INSTITUTE.

Post Box No. 1004, Kilpauk Madras.

ఆంధ్రజ్యోతిషాలయము

జాతకము

(1) జాతకము (కుండలి) యొక్క వివరము (2) తుల్యతేది, జననకాల ఘడియలుగాని (3) జాతకునియొక్క జన్మ కాలము, ప్రస్తుతపు కాలము, మాత్రం ఈ తేదీలను వ్రాయునపు యుగాని, ఈమాటలలో నేదియో యొకటి మాత్రం పంపియ్యవలె, జాతకునియొక్క రూపము, స్వభావము, కర్మకాండము, భవనసంపాదన, ఆయుర్దాయము, భాగ్యము, సంతానము, కర్మ సాఫల్యము, ఉద్యోగము, జీవము మొదలగు 25 సంకతులు కా ఖలా కొరకు వ్రాసి ముందుగా రు 1-4-0 లకు వి. పి. గా పంపియ్యవలెను. ఈ వ్రాసిన సంకతులు సరిగా నున్నయెడల, జాతకుని యొక్క ఆయుర్దాయము అభిరుచులకు, జరుగవలెను ప్రతినెలకు ఫలములు, అనగా, మహాదశ, ఆంతర్దశాఫలములు గల పూర్ణ

జాతకము, జాత్రుసమ్యక్తముగా తయారుచేసి పంపియ్యవలెను. పూర్ణ జాతకమునకు రు 5 లు, అగును. పూర్ణజాతకము వ్రాయించు కొనువారు రు 2 లు, అధ్యయనముయందుగా పంపవలెను. అట్టి సంపాదన జాతకము పూర్తిగా అభిరుచులకు తయారుచేసి కర్మకాండ రు 8 లకు వి. పి. గా పంపియ్యవలెను. సంవత్సరఫలము: మొత్తముమీద 1 సం॥ రం వరకు ముందు జరుగవలెను ఫలములు వ్రాయుచు, నెలలవారీగా 12 నెలల ఫలములు 12 రమణగా వ్రాయుటకు వి. పి. ఖర్చులతో రు 1-4-0 లు అగును దీనికి జన్మనక్షత్రము గాని, జన్మనామము గాని, మాత్రం పంపియ్యవలెను.

జాతకమార్పాందము

రెండవభాగము ఇది 300 వేదీలు

ఇందు లగ్నములు, గ్రహములు, భావములు, వర్ణములు, పాదశక్తులు, అవకాశము, తాత్పర్యపాతముగా నుమాను 1000 ప్రమాణ శ్లోకములతోను, విశేషములతోను దాదాపు భావఫలములు మహాదశ ఆంతర్దశాఫలములును, ఇంకను అనేక సంకతులతో మిక్కిలి నుభవశీలిన అత్యద్భుతముగా వ్రాయబడినది. దీనివలన అన్ని సంకతులు పూర్తిగా తెలియవలెను.

ఈ గ్రంథము నచ్చదియెడల తిరిగి సొమ్ము వాపసు చేయవలెను. ఈ 2వ భాగమునకై యిదివరకు భరణములు పంపినవారి తిరిగి మాకు వ్రాసినయెడల వెంటనే వి. పి. గా పంపియ్యవలెను. దీనినెల ప్రాప్త్యులు గాక రూ 2-0-0 లు అలభ్యమైనవో ప్రతులు దొరకవు.

(3512) ఆ. కె. ల్ల వెంకట శాస్త్రి, గోపాలపురం, కొత్తపేట పోస్టు, గోదావరిజిల్లా.

ఈపుస్తకమునందు అతిసుందరమైన 115 పటము లున్నవి.	శ్రీవాల్మీకి రామాయణము ఆంధ్రవచనము.
సంపూర్ణము 9 సంపుటములు: ౯ భాగములు ఏకకాలమున కొనువారికి రూ ౧౧ ౦ ౦	
సంపూర్ణము 3 సంపుటములు: బాల, అయోధ్యాకాండములు- ౧ సంపుటము ౪ ౪ ౦	
ఆరణ్య, కిష్కింధా, సుందర కాండములు- ౧ సంపుటము ౪ ౪ ౦	
యుద్ధకాండము-మూడుభాగములు, ౧ సంపుటము ౪ ౪ ౦	
శ్రీరామకాలనిర్ణయము ౦ ౪ ౦	
ఆర్. వెంకటేశ్వర్ అండు కో., ఆనందముద్రణాలయము, మదరాసు.	(1)

R. Venkateshwar and Co, Publishers, Loane Square, Madras

బంగారాదేశమునందు మిక్కిలి ముఖ్యమైనదియు, సమృద్ధమైనదియు, నయమైనదియు నైన

ది డక్కా- ఆయుర్వేదీయ ఫార్మసీ (లిమిటెడ్)

మూలధనము రూ 2,00,000. చందాలవలన వసూలైన మూలధనమురూ 1,75,000.

దైత్యులు:— జడ్డి, పవ జడ్డి, వకీలు, జమీందారు మొదలగువారు గలరు.
 హాడ్ అఫీసు:— 8, 8/1 ఆస్టోనియన్ వీధి డక్కా.
 బాంబీలు:— కలకత్తా 212 వా బజారు వీధి, 155-1 అప్పురు చిట్టూరోడ్డు (హోవబజారు) హోజిన్ రోడ్డు (బారాబజారు) భవానిపూరు 69 రుస్సా రోడ్డు, రంగపూరు, బోగూరు, మైమెన్ సింగు, జాల్ పాయిగురి, డాల్లిలింగు, కాశీ) ముజ్ ఫర్ పూరు, ఖల్వా, మద్రాసు.
 కవిరాజులు, పోస్తుమాస్టరులు, ఉపాధ్యాయులు మొదలగువారికి ప్రత్యేక లాభము.
 ఈ దిగువ తెలుపబడిన పుస్తకములు ఇనాముగా పంపబడును.
 (1) గృహవైద్యము (బెంగాలీ) (2) కామకామ్యము (3) పరితూల తేరువిధము (4) జీవితమును జయించుట (5) కాటలాగు నాగరి (6) హాస్యము (7) 1922-వ సం॥ క్యాలండరు (ఇంగ్లీషు బెంగాలీ) (8) ఉపాధ్యాయులు, పోస్తుమాస్టరులు ధనము రాజ్ఞించు విధము. (బెంగళయోగము యినాం) మకరభృజ తులము 1-కి ధర రూ 4; (8) జ్వరజ్వరలాతంకకు శిష్యాతలు) బుడ్డి 1-కి రూ 0-6-0; కరకాద్యము బుడ్డి 1-కి రూ 0-12-0; చ్యవప్రాసన నేరు 1-కి రూ 4.

అగ్రతేలిహాము

రు 116 లు బహుమానము

(213)

తయ, దగ్గు, ఒగరుపు, ఉబ్బునము, మొదలగు శిష్టవ్యాధులకు ఈ ఔషధము అమోఘముగా పనిచేయును. 1 నెల రోజులకు ఎటువంటి తయరొగ్గమైనను పూర్తిగా నివారణయగును. దీనికి పర్యయతేదు, వారంగోజులలోనే చాలా భాగము దీనిగ్గుణము కనిపించును. అట్టి నమృతము తేనివారు రాకపోకల ఖర్చులు మాత్రం పంపియ్యెడల మేము స్వయముగా వచ్చి పూర్తిగా వ్యాధి నివారణచేసి అటుపిమ్మట వ్రాసిన బహుమానము తీసికొనెదము. వారంగోజులకు సరిపడు మందుకు వి. పి. ఖర్చులతో రు 1-6-0 లు అగును. 1 నెల రోజులకు రు 4-6-0 లు అగును. కావలసినవారికి కేటలాగు ఉచితము.
 మేనేజరు శ్రీ వేణుగోపాల వైద్యశాల, గోపాలపురం కొత్తపేట పోస్టు, గోదావరిజిల్లా.

భారతశాసనసభ

18 వ తేది సమావేశము

ప్రశ్నోత్తరములు

సుమ్మారు సముద్రపు రేవు

సుమ్మారు సముద్రపురేవును (బార్జి) నిర్మింపుట కగు వ్యయమును అనగా డిడ్లీ యిండియాదొరతనమువారు నిర్మింప వలెనని నొంబాయిశాసనసభవారు చేసిన తీర్మానము యిండియా దొరతనమునకు చేరలేదు. దానిని కట్టుటవలన ఆస్థానము నందలి ప్రజలధికభావభ్యులయ్యెదరు. అందువలన యిండియా దొరతనమువారికిగూడ పోషియుగా మేలుకలుగును గాని ప్రత్యక్షముగా లాభ మేమియును కలుగదు. నీటిపారుదల రాష్ట్రములకు వరిన విషయముగాన యిండియాదొరతనమువారు రాష్ట్రములకు కొనసాగుట కితః ప్రోత్సాహములు చేసెదరు గాని భావనాయము చే గజాలని ప్రభుత్వసభ్యుడు నుడివెను. ఈచట్టము నీడభావో నిపుడు చర్చింపరా దని డాక్టరు గోరుగా రుపపాదించిరి. ౪౪ సర్వాధికారి, మానవల్లి రంగాచారి గార్లనుకదింపిరి. గోరుగారి తీర్మాన మామోదింపబడినది.

నటజవాళి ప్రయత్నము

ఈ ప్రయత్నమును సాగించుట యిండియా దొరతనము వారి నుపయోగి నిచ్చిన ప్రభుత్వసభ్యుడు నుడివెను. క్రిమినలు ప్రొసీజరుకోడు సవరణచట్టము ఈచట్టము నిష్పటికభలలో చర్చింప వీలులేదని సభ వారు నిశ్చయించిరి. ఈచట్ట చట్టసవరణ 12 సంవత్సరముల నుండి దొరతనమువారు తాముచేయుచున్నారు. ఉపసంఘము వారుగూడ నివేదికమును ప్రకటించిరి. 18 నెలలనుడి యాసభ వారు చట్టమును మానుచున్నానని ప్రభుత్వసభ్యుడు నుడివెను ప్రభుత్వసంఘసభ్యులను తగ్గించుట కొన్ని రాష్ట్రములలో ప్రభుత్వసంఘసభ్యుల సంఖ్యను తగ్గించుట కాలోచన జరుగుచున్నదని ప్రభుత్వసభ్యుడు నుడివెను.

సర్ మైకేలు ఒడ్డరుగారి లేఖ

ఫార్మి నైట్ల రిఫ్రాంజ్ “గాంధీ, మాంటాగులులేని యిండియా” అను శీర్షిక క్రింద ౪౪ మైకేలు ఒడ్డరుగారు ప్రకటించిన లేఖను యిండియాదొరతనమువారు చూచిరి. ఆంగ్లేషక మాతో పోల్చిచూచిన హిందూదేశమున క్యక్తిమంతులు అనగా దామాషామీద పంచగా ఒక్కొక్క రియ్యుదేలిన పన్ను చాల తక్కువయని ఒడ్డరుగారు వ్రాసెను. ఇండియా లో గాని ఇంగ్లాండులోగాని సంవత్సరమున కొక్కొక్కనికి వచ్చు ఆదాయము నంచనా వేయుటకు దొరతనమువారు పూనుకొనరని ఆధిక సభ్యుడు నుబ్రహ్మణ్యంగారికి జవాబుచెప్పెను.

పోలీసులకు దుర్బోధనచట్టము

వెనుక చేయబడిన సవరణలతో చట్టము నామోదింప వలెనని విన్నెంటుగా రుపపాదించిరి. ఒకపోలీసుఉద్యోగి కన ఉద్యోగమును వదిలి తన ఆభివృద్ధిని చూచుకొనుటకు సద్భావముతో బోధించుట కేరము గాదని చట్టములో నుండవలెనని డాక్టరు గోరుగారు నుడివెను. మొదటికరగతి మేజిస్ట్రేటులకంటె తక్కువగా రా కేసులను విచారణచేయగూడదని మానవల్లి యామినానుగార్లు నూచించిరి. ఈచట్టము నామోదించిన ఆ ఆధికారమును పోలీసులు దుర్వినియోగము చేసెదరుగాన దాని నామోదింపగూడదని సందేహాలుగా రనిరి. ఇది ముఖ్యమైనదిగాదు గాన నామోదించినను బాధలేదని పార్టీలీలుగారినిరి. కావలసిన రెండు సవరణలు ప్రేటుకాన్సిలులో చేయబడును. (హార్మ) కాని క్రింది దర్జా మేజిస్ట్రేటుల కలన సవరణము జరుగ దను నాక్షేపణను నేనంగీకరింపనని విన్నెంటుగారు నుడివెను తీర్మాన మామోదింపబడినది. కొందరుమూలము ప్రతిపాటుగా నుండిరి.

ఉపసంఘములు

ప్రీమువాయిలరుల చట్టము పనివారడ ముజరాచట్టములకుపసంఘము లేర్పరుపబడినది.

ప్రాండింగు కమిటీలు

హోము డిపార్టుమెంటు ప్రాండింగు కమిటీకి ఆరుమంది కామర్సు యిండిస్ట్రీలకు తొమ్మిదిమందిని నియోజించిరి. వారిలో నుండి చెరి ముగ్గురిని దొరతనమువారు నియమించెదరు. ఈ నెల 28 వ తేదీతో యాసభల నిపుడు సభ్యులు విరమింప గోరిరి. అందులకు ప్రభుత్వమువారు తగిన యేర్పాటులను చేయదగు నని ఆభ్యుభ్యుడు నుడివెను.

ప్రకటన (304)

ఇందువలన ఈ దినుస చేవాలు చేసిన బ్రిటిష్ ఇండియా స్టీమ్ నావిగేషన్ కంపెనీ యేజెంటుయైన బిన్ని అండు కంపెనీ వారు సకల జనులకు తెలియ చేయడ మేమన వైచెప్పిన బ్రిటిష్ ఇండియా స్టీమ్ నావిగేషన్ కంపెనీ స్టీముల్లో క్రెక్కులో ప్రయాణముచేయు యావస్థుది ప్రయాణీకులు బాడుగ లేకుండా విగియుండి పోవుటకు గాను, పూర్వపు రీతిగా అగమనకార వీధి 2/82 నెంబరు గృహమును "విడిది గృహముగా" ఈ సెప్టెంబరు నెల మొదలు తాత్పర్యముండి తిరుగ యేర్పాటుచేయడ మయినది.

బిన్ని, బ్రిటిష్ ఇండియా స్టీమ్ నావిగేషన్ కంపెనీ ఏజెంటు బిన్ని అండు కంపెనీ (మదరాసు) లిమిటెడ్.

ప్రకటన
క్రొత్తక్యాంపు ఫర్నిచర్ శాల

సామానులు మేలైనవి. ధరలు పరసము. వలయువారు శాల్వలూగు నిమిత్తం వ్రాయించేది. వి. వీరాసామినాయుడు అందుకో, నరసారావుపేట, గుంటూరుజిల్లా.

FOR SALE.

The Vijaya Pharmacy and Medical Stores BEZWADA. Good will and Stock. Rs. 5,000 or near offer. Offer open till 25th Sept. 1922. Apply to, Guduru Lakshmana Rao, B. A BEZWADA.

వెలసులభము. ఫల మధికము.
ఏలూరులో గొప్ప మేడ లాటరీ మాటూరి బ్రహ్మన్న గారి కుమార్లు సర్వేశం తాలూకు మేడ. రూ 16,500 లకు లాటరీ చీటి 1-కి రు 5 ల చొ॥ 3,300 చీట్లు అమ్మలారా!

కృష్ణాజిల్లా, ఏలూరు పట్టణములోని ఇంగ్లీషు కలెజు నం 148 రు కలిగియున్నది. ఇది పాఠశాలలు గలిగిన నామమేడ అద్దాల వీధివారి ఫిట్టింగును, పునము నహా లాటరీ మూలము గా నిర్వహించుచున్నది. 1822 వ సంవత్సరము ఫిబ్రవరి 10 వ తేదీనుండి చీట్లు విక్రయించుచున్నది. చీట్లు పూర్తి యగుచున్నవి. లాటరీ చీట్లు యావత్తు పూర్తియైన వెంటనే లాటరీ కమిటీ తేదీ ఇటీవలలో ప్రముఖవారి బిల్లులకప్పుట ముఖా పురానా మనుష్యుల యెదుట బాగుచేయబడినది గనుక ప్రతివారము వారి వారి బిల్లులను నిర్వహించుకొనవలసి వుండితిరిగియున్నది. త్వరచేయు. తిరుగుము మించిపోయిన తరువాత పర్వతావధిని లాభములేదు. లాటరీ చీట్ల వికలకి రూ 5 లకు మాత్రమే. ఇంకా పూర్వమును గలిగియున్నది. వివిధ ముఖము కొరవారు మా యేజెంటులైన గాని సేతుగా కాకుండా వాణిగాని అనుకోవలయును. ఈ చీట్లను కలెజు అయిత్తు పామ్మ కృష్ణాజిల్లా యేలూరు పట్టణంలో కొనుకట్టితి వ్యాకేలో నుంచును.

2. ప్రతిగ్రామమునందును మంచి యేజెంటు కావలయును. మంచి కమిషను ఇయ్యబడును. వివిధములు కొరవారు యిచ్చింది సంకలముచేసినవారికి ప్రాతిగాని, కృత్యముగా చేయి గాని తెలుసుకోవచ్చును. (182)
"చీట్లు కావలసినవారు, తమ ఆద్రష్ట్యా కృష్ణాజిల్లా ప్రాయము చీటి 1-కి రు 5 ల చొ॥ పొమ్మన చీటి అర్థర చేసిన యెదుట, అంపిన వెంటనే చీట్లు బహుళా పంపించబడును." ఏలూరు కృష్ణాజిల్లా. 1-7-1922. మాటూరి సర్వేశం, తుడ కాన్యూ. వాడను.

స్టేటుకౌన్సిలుసభ

18 వ తేదీ సమావేశము ప్రభువుల వందనములు

రిడింగు ప్రభువులగారివృత్తికి సభవారు పంపిన పాను భూతిపాద్రకు రీడింగు ప్రభువు వందనలేఖ పంపగా వానిని సభలో చదివి వింటున్న ప్రభుత్వ ప్రభావతనిధివ్యులు స్వాతంత్ర్యమునకు వందనము లావచ్చుచు పంపిన తంతివార్తను చదివి, శేషము, డిమాండ్లు కట్టవారి ప్రభావతనిధివ్యుల బందరును స్వాగతి తంతివార్తను పంపివేసి తెలుపబడెను.

ప్రొఫెసరు కెల్లిగ్రాపు శాఖలు

ఈ శాఖలకు అవాచ్యముల లెక్కలు చేరువేయ గా నుండవలసి ప్రొఫెసరు కెల్లిగ్రాపు రుపపాదించిరి

టపాకాభ ఆదాయము 100 కి 80 వంతున హెచ్చించి, వాని టపాకాచేరి సంఖ్య 100 కి 80 వంతున హెచ్చించు గాని యాటేపలనే తీరములు హెచ్చించబడినందున నింతలో మరల కోరగూడదని శాఖలూనుగారు నుడిచిరి.

1918 వరకును లెక్కలు వేరుగానే యుండెను. టపా ఆదాయములకు కెల్లిగ్రాపు ఆదాయములకు సమపాతము లభిక ముగా నున్నది అని కేర్లి గా నిడి.

కెల్లిగ్రాపు వ్యవస్థలు ప్రత్యేక కేజీ వైఖ్యముల టపాకాచేరిలోని కెల్లిగ్రాపు స్వీయ లాభములను దొంగిలించు వారు యేజెంటులయ్యెను. కొని వారి టపాకావ్యవస్థలకు తేలి ప్రత్యేక సమపాతములు నియమించెను. లెక్కలకు వేరుగా నుంచిన వ్యయ మొకవరును. అట్టియు ముక్కున తేవడం కి కొన్ని ఏర్పాట్లను చేయబడు పద్ధితులను అంగీకరింపవలసి వచ్చినది శిర్కూరు నుడిచిరి.

తీర్మానము. వీగిపోవుట

9 గురు అవకాశము. 21 మంది ప్రతిపాదకు. 9 గురు రద్దీలు. శిర్కూరును వీగిపోయెను.

ఆదాయము

ఏలూరులో ఈ వ్యయ ను కట్టించుట అవసరము కలిగి నదిగాన వానిని నిలిపేయవలెను అని రామచరణరావుగా రుప పాదించిరి. 5 కే వాయుభూముగా నిమగించిరి.

ఈ గుత్తలకు వారసమువారు పెట్టుధోలను చాల కష్టం యె. ఈ గుత్తలకు విలరధరలను చాల హెచ్చించియున్న కన బడుచున్నది. కాని ఏరు త్రవ్వెత్తి మానివేయవలెనని దొంగిలించు వారికివరకే కేర్లియించిరి. విజయవట్టి ఏర్పాట్లు జరుగు నని ఇన్వెనుగాని నుడిచిరి. తీర్మానము నిజమైనది.

వెల సులభము. ఫల మధికము.

శ్రీ ఆంజనేయ వైద్యశాలవారి సుప్రసిద్ధ ఔషధములు

శ్రీ జిల్లాబోర్డువారి బహుమానము పొందుచున్నది

129 రకముల ఔషధములున్నవి

(91) బోజకాలు సంపాదించుట—ఎంతకాలమునుండియున్న శ్రీధరశాస్త్రిగారు వారముకోవలలో గుణము కనబరచి.

లాభములు, వీరు పొందియున్నావారక పరిశీల పాదములు సహా స్వస్థంబై కమలములకల ప్రకాశించును.

15 శా. రు 4-8-0 వాగుముకు రు 2-8-0.

(48) నిధిల బాధితులైతే కంఠీరము. చిట్టకెరంగి, పల్లిక, బగ్గెలోగగు సనాయిలున్ను, కీర్లనొప్పులు, నల్లని పొడలు, మూలబాధి, పొంతుపు, నవామేనాములు, మేనాములు, మేనావ్రణములు, కుక్కనెత్తు మొదలు అన్ని వ్యాధులను వారము లోపాతా నివారణచేసి బలము, కఠిరకాంతి, రక్తకృద్ధి, విర్యవృద్ధిని కలిగించును. ఇన్వారత్యం.

నెల 8 శా. రు 6-0-0, 15 శా. రు 8-4-0.

(50) పుష్కరిక శిశుగోగములనీరహితము. చిట్టకెరంగి, పల్లిక, నెలపు, ఎరుపు, నలుపు లోనకు యేరుగు కగనైనను, మాత్రము స్వేచ్ఛాముగాని, బోట్టుబొట్టుగాని పగుట, యా గుణములన్నియు కలిగి రక్తకృష్టి చేతును. తి వ్రాటలలో గుణము కనిపించును. ఇన్వారత్యం.

దీర్ఘ రు 1-4-0.

(48) నవామేనాపాదీరము (అను అష్టదిశ కోష్టరగోగములనీర) నెల 8 శా. 5-0-0. 15 శా. 2-12-0. సవామేనాములు, పొడలు, చిచ్చులు, కాళ్ళు, కేక్కినేళ్ళు, పెదవులు, ముక్కు, కన్నెలలు లావై ఎర్రపొరి సవా నిమ్మలగా నుండుట, మేనానీరు, అంగారములు కన్నెలలు మహావధులు.

(57) శ్రీరామాస్త్రయోగము నెల 8 శా. స్వ 6-0-0, 15 శా. స్వ 4-0-0 కఫములు, క్షౌణ్ణకాము, వగ్గు, వగర్లు, ఉల్బులము, వెంట శ్రేష్ఠవ్యాధులకు బ్రహ్మోష్ఠము, రి పూటలలోకఫమును వారిని నెలకోవలలో పూర్తి నివారణ నిచ్చును. అపాలపురీ, కోర్లపేటపోర్టు.

కె. వి. ఆచారి, ఆయుర్వేద యోగవాని డాక్టరు

K. V. Achari
Ayurveda unani Doctor.

సుప్రసిద్ధమైన శ్రీక ర క సూ రి మా త్ర లు.

రెండు కుటుంబరత్నములు

నోగను బిక్కెలీ కుడముగా నుండును. మంచిశ్రేష్ఠత కలిగియును. అంటువ్యాధులు రానీయక ఆటంకపరచును. నిద్రలకు గాని, నిద్రవారికి గాని కష్ట, జలము, మలసాధకము అభిర్ధము, వాయువైకోష్ఠము, కంటి స్వరములు మున్నగు వ్యాధులకు అద్భుతమైన గుణమును గలగల చేయును. కాంచూలములో ఫలించుటకు మిక్కిలి ఉపయోగమైనది.

250 గ్రాములకు బుడ్డి 1-కి ధర రూ 0-4-0; 12 బుడ్డు వి. వి. ఖర్చుతో సహా స్వ 6-0-0 లకును. ప్రముఖ సంకెన్ సూను దంతచూర్ణము. పరిశుభ్ర దంతవ్యాధులను త్వరలో బాగుచేయును. మంచిసమత్వమును కలిగి 1 పొట్టుము 1 వెంట సరిపోవును. ధర రూ 0-1-0; 12 బుడ్డు పొట్టుములు వి. వి. ఖర్చుతో సహా స్వ 1-0-0

ఆయుర్వేద విద్యావ్ లి. వి. వండితులు, సంకెన్ గూడు పోస్టు. (మైసూరు జిల్లా) (2)

గురుకాబాగు సంక్షోభము

శ్రీయుత టంగుటూరి ప్రకాశంగారు మూర్ఖానునండి
పంపిన తంతివార్తలు

సి. ఎఫ్. ఆంధ్రాను పండితసంతానం దేశబంధువానుగార్ల అభిప్రాయములు

పండిత మోతీలాలు నెహ్రూగారి ప్రశంస

పైనిక సంఘాధ్యక్షులు రిస్టారు సర్దారు అనుబంధగుగురు గవర్నరుకు వ్రాసిన లేఖ
చెబుటనుండి నాయకులు పంపిన సందేశము

గురుద్వారముల క్రొత్త చట్టము

గవర్నరుజనరలు అంగీకారమునకు పంపుట

సి.ఎఫ్. ఆంధ్రానుగారి ప్రకటనము

నిచిత్ర గురుదేవందర్యము

శ్రీయుత ప్రకాశంగారి తంతివార్తలు

నేను (ఆంధ్రానుగారు) 12 వ తేదీ ఉదయమునకు ఆస్పత్రికి వెళ్ళితిని. ఆ వాడు మధ్యాహ్నము 1 గంటకు ఆస్పత్రికి పరుగుండి సురక్షబాగునకు బంధువుల చేతిని. కామార్గమున కొంత దూరము నడిచి అటనుండి కాలువగట్టునకు బండ్లు పోలేనట్లు చేయమని సూచించి బంధువులు మూడు (ట్రాంక్లు) బండ్లలో ఒకటని పెట్టిరి. కాలువగట్టున కొంతదూరము నడచినపిమ్మట కాలువ అనంతరమున నిద్దరు సీట్లను పెట్టెలపాగలవారు నూరంక చేతులకాసి ఆకాశమునకు మామిడిపాకరి అచట పోక నెద్ద గురుదేవత. గగనర తిరుగురు ఆస్పత్రివరకువకు పోవు ముందేను వెంటనే బండ్లలో నున్న వాండ్లగును క్రిందకిదిగి అధికావృత్తిలో లవమీని చాటు మాగించిరి. "వ్రతదీక్షము గురక బాగులో పోలీసులు ఆకాలిలను కొట్టుటకు ప్రాంభించిన వెంటనే యీ యిద్దరుడ మామిడి ప్రకటననుండి బయట డిరి ఆస్పత్రివరకు స్వర్ణదేవాలయమునకు వచ్చును. ఈ రీతిగా గురకబాగు ఆకాలిల ఆకాశము స్వర్ణదేవాలయముగారి కీ విజ్ఞాపకము తెలియజేయుచున్నది. అది చెప్పి మీకాపత్ని (నవదీక్ష) అని వారు నన్నుడిగిరి. కాకా నెద్దవత్తి కొంత మానములో కనబడినది. అది స్వర్ణగర్వద మానో కాదో స్పష్టముగా తెలియలేదు. ఆపత్నియే నిత్యము పట్టు పండకలు పెరిగించుచున్న స్వర్ణవిజ్ఞాపకమున వారు పరమభక్తిభరిత భక్తితో విశ్రాంతమై నడిచిరి. మాతోగూడ వచ్చుచున్న యొక నవభక్తకాసునిట్లు సరి ఆపత్ని కనబడినంతనే భక్తి భరణదై కొంతదూర విడిచిరి. ఆమెవదనమున సాత్వికతేజము వెల్లివిరిసెను. అటకు పోగిపోరిన భక్తి ప్రవంతిలో మీ మంద రును కొట్టుకొనిపోయి. ఆకాలిల సంస్కరణోద్యమమునందలి ఆస్తికమహిమ వాడు స్పష్టముగా తెల్లకనుట కిదివ్యవ్యక్తమే కిత్తవసాధన మైనది.

అకాలిజట్టు దారిలో కనబడుట

మేము కాలువగట్టునుండి పల్లపుదారిని చాలదూరము దాటినపిమ్మట ది. ఆదారిలో అచట నడచు నీలను బుడయనం దిగినాన బండ్లు చాల మెట్లగా నడచుచుండెను. ఆ వాడుదము నున ఆస్పత్రివరకుండి బయలుదేరిన 100 మంది ఆకాలిల పల్ల కలపాగలవారు మాకచట దారిలో పొరగిల్లిరి. వారు మానో వాకో క్రియలచే నెట్టి దొర్లవ్వము నోవరింప మని స్వర్ణదేవాలయ మున ప్రమాదముచేసి బయట దిరి. వారందరును కలపాగలవై తెల్ల పుష్పములదండలను ధరించిరి. వారి కందరికినీ నడి కట్టులో కృపాణము లున్నను గురకబాగులో పోలీసులు నిష్క్రమణ మునవారిని కొట్టుచున్నపుడు వారిందరును భగవన్నామస్మరణ మొనరించుచు బద్ధమానమై యుండుట తన వాగ నేను కనులార మాచితిని. మరొకందరు మహాభక్తాము లో మహాభక్తితో భగవంతుని క్రితకొక ప్రాణమున కృపా పోవుచున్నామన గట్టికట్టుకముతో ఆస్పత్రివరకు స్వర్ణదేవాలయము పొద్దకుండి బయలుదేరుచుండగానూడ నేను చురువాడు మాచితిని. ఆస్పత్రివరకు అన్ని మనుషులవారును ఆకాలిజట్టు గురులు దేవతపుడు పార్లమెంటులో వారిని ప్రోత్సహించుచు

చుండుటను గూడ నేను మాచితిని. ఈ రీతిగా వారు కాళి నడకను నీళ్లలో బుడయలో చాల మెట్లదూరము నడచి గురక బాగున కెల్లెను. వారి పొడుగునకు వారు దైవచింతనమునే చేయుచుండురు. దిగ్గర గా స్వర్ణము చేయుచుండురు. 12 వ తేదీ మేము కలసికొనునదికి వారు గురకబాగు ప్రమాదమునకు వచ్చిరి. వారిజట్టులను బురదనీటి మరకలు పడి యుండెను. చెమ్మటచే వారు దొప్పదోగి యుండిరి. వారి తెలపాగలవై తెల్లని పూల మాలల విరిగిల్లుచునే యుండెను. తుణతుణము నున్నప్పుడు వారు భగవన్నామమును స్మరించుచునే యుండిరి. వారిలో కొందరు యావనమును కొద్దియంది నెంసిన నెడ్లములుగల వృద్ధులు కనబడ నుండిరి. చాలమంది నిండురకావదకలోనున్న దృఢ గాత్రము. ఆ వృద్ధులు కాకమానవని పట్టుబట్టుచే వారిని నుండ తీసికొనివచ్చిరి. ఈ ఆకాలిలలో కనీసము నూటికి ముప్పదిమంది కనుక బ్రిటిషు సేనలో వైఖలుగా చేరి జర్మనీ యాధ్యక్షున పనిచేసిన వారిని వాడు తరువాత తెలిసెను. వారిని మాడగానే మే మందరములు బండ్లనుండి దిగి వారిలో గూడ కొంతదూరము నడచివెల్లితిము.

అంగ్లేయుల జ్వేషింపకుండుట

నేనపు డాంగ్లేయుల దుస్తులను ధరించి ఆటోపిన్ నెట్టు కొనియెడితిని. నేను ఆంధ్రాను నని వాచుగరు. అట్లెగతున్న ను వారు వాకందనము నంగీకరించి నాకు ప్రతిపదన మొందించి రి. వారు నన్ను చూచినపుడు కొంతమేళ కంటకభావము వారికి కలిగిట్లు వారివదనములందు నాకు గోచరింపలేదు.

వరసపు సహనము

కొంతదూరమేగి అరట జలపాన మొనర్చుటకు వారంద రుగిరి. అపుడు నేను ఆంధ్రానునని వారికి తెలిసి వారు నన్ను చాల ఆదరించిరి. వారి కందరికినీ కొందరు చెంబులతో నీళ్ల నం దించుచుండిరి. వారిలో కాకరు నీళ్ల చెంబు పట్టుకొని నాకద్దకు రాగా నేను దోసిలి యెగితిని. మీరు నిశ్శయంతముగ నీచెంబు తీసికొని జలపాన మొనర్చుదని ఆతడు చెప్పెను. నేనా చెం బును తీసికొని దానితోనే ప్రాగితిని. వారట్లు కనబరిచిన పరమతేజసము నామనస్సునకు బాగుగా నాటినది.

సిక్కుల సేవాభిరతి

దారిపొడుగునకు జలనవతులుగల అన్న పాత్ర లందును గ్రామవాసు లగు సిక్కులు శ్రీహను పురుషులును జట్టుకొని నూరుమందికిని వారితోనున్న వారికందరికినిగూడ పరిధివమును ఆత్మానక్తితో మంచినీళ్ల నిచ్చుట మున్నగు నేన చేయుచుండు రు. ఈ రీతిగా దొర్లవ్వ మావంతయు లేవండ ప్రతికార మొన రింపకుండ తన నుతము కొంత కష్టముల ననుభవించుచోవు మున్న ఆకాలిలకనీవలపై ఆకాలి వారివదనము మాతృవాత్సల్య భరిత ప్రేమావలోకనంబుల బడి వారి నాశ్వరించు చుండుట పరమపవిత్రముగ నాకు గోచరించినది. ఈ రీతిగా దుర్గమగును నామార్గమున నడచి చివరకు గురక బాగు చేరితిము.

గాయములు తెగిలినవారిబండ్లను

మంచివారిని పోసియకపోవుట

అచట యెరుకు మోటాదారులొ అన్నది. అది ప్రయాణి కలకు మామూలుగా యిరికి చి కూర్చుండెట్లుకొని తీసికొని పోవుబండ్లుగాని గాయములు తగిలినవారికి పనికివచ్చునవిగావు. జట్టి ఆంబులెన్ను బండ్లులేక యిబండ్లలోనే గాయములు తగిలిన

వారిని తీసికొనివెళ్ళుచున్నారు. దారిలో బురదలో బండిపక్రమ లు దిగబడుచుండును. బండి వడవరకములలో మిట్టపల్లములలో కటునిటు కడులుచుండును. వార్షవంతులకే వానిని కూర్చుం డుట చాలకష్టముగానుండును. అట్టివో గాయములుతగిలినవారట్లే బండ్లలో జట్టి నెడ్లదారిలో 14 మెట్లు కెళ్లకలెననిన వారు పద కొభ అనుభవైక వేద్యమే. ఈ వాధను తొలగించుట కింకొక సా ధనము లేక పోతెదు. ఉద్యోగులకు దయాలేకమైన నన్నుచో వారావదుపాయమును వెంటనే చేసేయుండదగినది. దానిని వా రెవ్వరును గుర్తించినట్లును నూచించినట్లును కనబడదు. కాట (పక్కనున్న శ్రీవీరకోడు దురగస్థ నిదివరకు పూర్తిగా వివరిం తిని. కాటవ కావలి (పక్క వొకచక్కని మార్గము (వై)వేట కోడు) గలదు. ఆ దారి నుద్యోగులు కాకపోకలు చేయుచు, దురు. ఆ దారిని కుదుపులేకుండ శిశ్రుమున బండ్లుపోగలవు. గ యములు తగిలినవారి బండ్ల నాదారి పోనిచ్చిన వారికే బాధచా తప్పియుండును. ఆకాలిడాక్టరులును ఉపదానములను పలుసా రులు క్రిందియద్యోగులను కోరికను వానుచుతి నీకులేను.

ఉద్యోగులపై నమ్మకము పూర్తిగా తొలగిండు

వెద్యయద్యోగుల నడిగినవో వా రనుచుతించి యుండు రనయే నేను కలంచుచున్నానుగాని భారతదేశమున నీకాలమున పాలక పాలితులు గలజట్టి బిరుదులన నది సాధ్యకద కున్నది. ఈరెండుపక్షములవాని చేరుచేయుచున్న ప్రణాళి ము దినదినము కురించి ని ప్రరించుచున్నది. అనుభవములకు దేరి యెలకు ఉద్యోగుల ప యి న మృ క ము పూ ర్తి గా తొలగి పోవుచున్నది గా న న ది ట గు న లే దు. నే ను గురకబాగులో స్వహముగ చూచిన విషయములకు నురియుక వ్యాసమున వివరించెనని ఆ డ్రానుగారు తెలిపిరి.

పండిత సంతానంగారి ప్రకటనము

గురకబాగులో దెబ్బలుకొట్టుట-అనవరతమైనంత

బలముమూత్రమే చూపితి మరుట

ఎంతమాత్రము చివివిని చూడక ఏదో అంతమాత్రమున చూపుచున్నామని నీని దినములనుండి ప్రభుత్వమువారు ప్రకటిం చుచున్నాది. దీనికిమానవర దెన్నెలుగాను జల్లాబోధ్యభ్యు లలో ముచ్చటిండు దెబ్బలు కొట్టుట కనక చాల నవమ్మతి మరుభావము సభ్యులకు కలుగునట్లుమాటలాడిరి. దెన్నెలుగారికి సమృత్త మైనను అసమృత్తమైన నరేగాని పోలీసు నూన గ్నంబుకు గల అసమృత్తమున నేను బాగుగా కనిపెట్టితిని.

నూప ర్నెంటు పెట్టిగారి అసమృత్తము

ఆకాలిల పేరులు కట్టుకొని పోలీసుల కక్షదెబ్బల వాపులైన చేతుల నెత్తక నిరోధించక ధైర్యమునో పోలీసుల యెదుట నిలిచి యుండక పోలీసులు ఎడతెగి లేకుండ కర్రలను ఆకాలిలపై విడచుచుండ పోలీసు నూపర్నెంటు పెట్టిగారు కన బరచిన అసమృత్తమున నేను 45 నిమిషములు విశ్రాంతిలో పడించితిని. ఈవారణ నాటక ప్రదర్శనమునకు పెట్టిగారు నాడు మూత్రధారుడై యుండెను. నాటకమంతయు అగిని తోకే యుండెను. గట్టిగా దెబ్బతీయుట ఎటులనో, ఎక్కడ పొడువ క త నో, ఎక్కడ పట్టు కొ క త నో, ఎట్టిదెబ్బతో క్రిం ద పడ గొట్ట వచ్చు నో, మున్నగు విషయముల నాతడు తనభటుల కింకరిసి బోధించుచుండెను. ఇద్దరు ఆకాలిలను పోలీసులు రొమ్ముమీద మొగముమీద దెబ్బమీద దెబ్బ కొట్టి వారిని క్రింద వడగొట్టుమండిన వారు మరల మరల లేచుచునే యుండిరి. ఇట్లు పలుసారులు లేచి మరల నిలుచుండుటకూచి పెట్టిగారికి వినునపుట్టి తానే వారి దగ్గి ఎదుటబోయి ఒక్కొక్కదెబ్బకొక్కొక్కడు మూర్ఖపోవు నట్లు చెయ్యక దెబ్బ గురిచూచి కొట్టెను. వారిద్దరును వెంటనే స్వృతి తప్పి పడపోయిరి. వారివదనుండి తీసుకొనిపోవ నను మతింకుతోలేదో అని ఆకాలిడాక్టరు సంకీయుండు చుండ వారి కలేపోగు గట్టినమ్మకముతో వారిని తీసుకొనిపోలేనని నెవారి యను పద్ధతిని డాక్టరుకు పెట్టిగారు కంటితో నాల్గపించిరి. పెట్టి బనాదరు

నిజమే, పెట్టిగారు దెబ్బలు కొట్టుటలో బనాదరు అని నేనుగూడ ప్రకరించెదను. కర్రనాములో నాకడు ఘనుడే. ఎట్టి వకుల మితిప్రయోగ ప్రదర్శన నిదర్శనములు మరికొన్ని గూడ నున్నవి.

గడ్డము మెలి

ఒకని గడ్డము పెండుకలను 7డ్డము ఎముకదగ్గరనే పట్టుకొని చెలిపెట్టి మెలిపెట్టి ఒక పోలీసుభటు దూరకములు మనాగెను. ఆ ఆకాలి మెడనూడ మెలిదిగిపోవునేమో అని నాకు తోచినది. అదిదెట్లు మెలి పెట్టుచునే యుండెను.

తలపై తావు

ఒక అకాలి నో భటుడు కొట్టగా అతడు బోర్లల బడెను. మొగము భూమి నంటుకొనియుండెను. అప్పుడు పోలీసు భటుడతని కలమెక భాగమున బాగుగ చూచి కాలిలో నొక్క కాత్తుకొన్నాడు. దానితో నాతని మొగము కల కంటుకొని పోయెను. ఇది కనుబడిమీద ప్రదర్శన నిదర్శనముట కేమిసందేహమున్నది. అట్లుతడు తన్నుగానే తెట్టిగాలన విలదీసికట్టులన్న గూడదను సూచనతో చేతినుపిరి. అదినిజముగ భూతదయయే గాని కాలాతీతమగుటచే నివృత్తమే.

చేపాటికర్రలు

కర్రలకు లావుపాటికొను ఇరుపొన్నును రెండవొకను యిత్తడిట్టును దానిపై చిన్నకొడిగొడ్డత కుండనిమొట్టకుండును. ఆమొట్టతో బలముగా తిరుచుమొగముమీద గుండెలపై పొడుచుచుండును. పండ్లూకగొట్టుటకు గొడ్డూపడియుటకు నూటియొక పొడుచుచుండును. ఆమొట్టకొనిన ప్రతి చోటునను చాలకత్తము ప్రతిపాంతును కాచుచుండును. ఇట్లన్నియు కనుబడిమీద ప్రదర్శన నిదర్శనములే.

కు స్త్రీలధర్మముగూడ కనబడదు

నేను చాల కు స్త్రీలను గద్దల పంపెనులను చూచితిని. అప్పుడు వస్త్రానుధర్మము మొగములపై గుడ్డు కొనుచుండును. ఇద్దరును కత్తనీ క్షణదను లగుదురు. ఈకు స్త్రీ లట్టిగాచూచితిని. నోడు ప్రేరిత కనబడును. రెండవవాడు నియమము లేకుండ కేరీకుం దంతటను పొడుచుచుండును. నదుముక్రింద కొట్టుకూడదను నియమమును వస్త్రాను లందరును ముఖ్యముగా పాటింపెదరు. ఈ పోలీసు వస్త్రానుల కానియరునుగూడ లేదు. ఇట్టి కనుబడిమీద ప్రయోగమును కలకంబు భాగము వాకు నిధింపిరి.

అకాలిల శాంతిమహిమ

అది ఒకరితని భాగ్యమే. అకాలిల శాంతిమహిమకు ఓత్తుకు నేను నానగలుగుట భాగ్యము కాదా? స్త్రీలను కొట్టుట అధర్మము ప్రపంచమున గదన నగీకరించెదరు. నిరాశానుభవము ఎదిరినవారిని దెబ్బలు తివటకు సంసిద్ధులైన వారిని కొట్టుట మాత్రము అధర్మము కాదా అని సంశయించుట నడిది.

భారతకాంగ్రెసుకార్యసంఘము

చర్య బహిరంగము గాదు

17వ తేదీ మధ్యాహ్నము 4 గంటలకు దేశంధు చిత్ర రంజనవాసుగారి అధ్యక్షతన కన్యకాశ్రమములో కార్యసంఘ సభ జరిగినది. ప్రముఖ సంఘసభ్యులను నితర ప్రముఖులను పండిత కుడనెహ్రూహాచార్యులుగూడ సభకువచ్చిరి. చర్యబహిరంగము గాదు. కాత్రి 7 గంటలకు సభ జరిగినది. విక్రమ సంతోషమును గూర్చి చర్చ జరిగినది. కాంగ్రెసువాడు ప్రత్యేక విచారణసంఘము నేర్పరచిని తెలిసినది. తెక్కిన విభాములు ఒకటి రెండు కోట్లలలో ప్రకటించును. ఆకాత్రి మరల కార్యసంఘసభ జరిగినది. రాత్రిసభకు దానుగాదు లేదు.

దేశబంధు దాసుగారు

జ్వరముతో కాశ్మీరుకు వెళ్లు

దేశబంధు దాసుగారి ఆరోగ్యము సరిగా నుండలేదు. అయిన జ్వరముతోనే 17వ తేదీ సాయంత్రము సభకుగియు గానే మొలులలో నడులుంబును భాగ్యిండికి నయలుదేరి. అటనుండి కాశ్మీరుకు వెళ్లెదరు. దాసుగారికి ఆరోగ్యము సరిగా లేదని నేనెఱుఁగెను ప్రక్షింభమును విక్రమ కలనమును గూర్చి దాసుగారే యిట్లు నడిపిరి.

పోలీసులచర్య క్రూరచర్యయే

నేను (దాసుగారు) వైద్యశాలలో గాయములు తగిలిన వారిని దాసుగా పరిక్షించిని అగాయములను వైద్యులు వాకు చూపిరి. వానిని చూడగా నని మితముగా బడియి మాత్రుల వలన గాక క్రూరముగ కొట్టుటలను కలిగినదే అని నాకు నిస్సంశయముగ తోచింది. ప్రభుత్వమును సాగించుట కట్టి దెబ్బలు కొట్టుట త్యవరమని ఎవరైన నిరసనతో అట్టి ప్రభుత్వవిధానమునకు తో నొప్పులొప నున్నదని చెప్పనివారంభ్యు ప్రపంచమునం దెక్కింపబడినా నుండును గాని అట్టివలను చూచి కొంచెము అశ్చర్యపడిట్లు నే వాక్యవ్రతదను. ఈ ప్రభుత్వవిధానము పూర్తిగా మారువరకు యిట్టిచర్యలు జరుగుటయే నిశ్చయము.

గాంధీమహాత్ముని శాంతిమార్గ మున్నామము గాదు

నేను మానవుడ నగుటచే అకాలిలకత్తలను నేను నుండును వెల్లడింపకుండ బాలనుగాని అకాలిల అన్యధాకాంతి

ప్రదర్శనముకలక గాంధీమహాత్ముని శాంతిమార్గ ప్రబోధము వీర్చి వాని ప్రభావన గాదాయు అవరణసాధ్య మనియు ప్రపంచము నకు వెల్లడియైనది గాన పంబాబు రాష్ట్రమువారందరును అన్ని మతములవారును విక్రమమును హిందువులును మహమ్మదీయులును కలిసి మానవసంఘమునకు సహజమగు అశ్మగౌరవమును వెల్లడింప నోరెదను. అని దాసుగారు నుడిపిరి.

దేశద్రవము శాంతింప లేదు

అరెస్టులు జరుగుచున్నవి

ఇప్పుడు పోలీసులు దెబ్బలుకొట్టుట మానినందున శివుడన మా శాంతింపినవని తలచుట పొరపాటు. అది అనిచేకనుని నిక్కనాడుకుంటున్నాడ ప్రపంచమియ్యవారు. దౌర్జన్యమును త్యజించి నిక్కనా మహానిదనుమును కడయుట నిశ్చయమే. కాని సంఘర్షణము ముగియలేదు. దినమునకు 20 మందినకును అకాలిలను ప్రతిదినమున పోలీసులు అరెస్టుచేయుచునేయున్నారు. 22వ తేదీని కమావనకు బోలీసులకు గాన మరల వచ్చెదరు. అప్పుడు కంబాలు ప్రభుత్వమువారి అనగా కలకాను మొయిశాద్దగారి నిర్ధారణ ఏమో తెలియగలదు. 1500 మంది అకాలిల నుండుటకు బోలీసులు యితరవోట్లను దొరకనమువారే గొట్టుటలు చేయుచున్నారని తెలిసినది. అదినిజమైతే వారి అరెస్టుల నిలువనే సాగించెదరని తెలుచున్నది. అకాలిల లాం గుటయో అరెస్టులు నిష్ఫలములని తెలుచుయో జరుగుచున్నవని యాభర్తలచే సాగుచుండును.

అకాలిలదీక్ష

అకాలిలదీక్షనకల్పము చేయుటకు విడికపె. కలకాలి అకాలిల ప్రకటించును అశ్చర్యమగున కన్యమనేయున్నాడు గాన వారు లాంకదరని చెప్ప సాధ్యము గాదు.

బాంబాయినుండి అకాలిలు వచ్చుట

19వ తేదీని బాంబాయినుండి చాలమంది అకాలిలు కన్యకాశ్రమం తెలిసినది. అకాత్రి ఎంతవరకు నిజమో నేనింకను కలికిలింగ లేదు. సానభూతి అభినందనలంతివారైయు దేశమునం దన్ని భాగముల నుండియు కలకాలిగా ప్రతిదినమున వచ్చుచున్నది. అకాలిలు నిశ్చలముగ పనిచేయుచున్నారు. వారు విజయమునకు కట్టకలేదు. అరెస్టుల క దైర్భ్యపడలేదు.

గురక బాగుచర్యలు

శాంతిదేవి మూర్తివిమలము

గురక బాగులో అకాలిలు చూసిన దౌర్జన్యసాక్షాత్తమును మూర్తివలలో నువవాడు చూపి: దౌర్జన్యమునగూడ కేక కావమునే నొనరించింది. బ్రిటిషుప్రభుత్వము క్రింద వాగవత యొక్క దౌర్జన్యమును గురక బాగులో ప్రభుత్వంబును అకాలి ఉద్యమమునందు దౌర్జన్యపరిహార యగు శాంతిదేవి మూర్తివిమలించియున్నది. గురక బాగు అమృతనదకు 18 మైళ్ల దూరమున నున్నది. కల్లకలపాగాలను వానినైని తెలిపూట దండలను ధరించిన అకాలిలు సుమారు మారువంటి అన్యత సరునుండి కాలిడకను గురక బాగుకు వెళ్లెదరు. వారు శాంతి యధ క్తి గీతములను పాడుచు నడచుచుండును. వారిలో మూడు వోట్లు వా రాగడన.

సిక్కుల వీరసేవ అతిథినత్కారము

అమూడువోట్లకు సిక్కులు స్త్రీలును పురుషులను రాట్లైలు మున్నగు భక్త్యభివ్యులును క ఫీయును పానీయములను కిద్దరది సిక్కు-వీరులకును యితరులకు భక్తితో అందజతో నొసంగెదరు. మేము ప్రకాశంగారు మున్నగు కాంగ్రెసు సంఘసభ్యులు ఎక్కిన మోటారుబండిని సిక్కు లామూడు వోట్లను గూడి కాని వారి అతిథ్యమును మేము స్వీకరించు వరకును నడచలేదు.

నిద్రబోవువారిని కొట్టినతావు

నిద్రబోవువును యొక స్త్రీ ఒడిచిందను ప్రాత్రికంపు క్రిందను పోలీసులు దెబ్బలు కొట్టినతావును కావనట్లున అకాలిలు నిద్రబోవువంద వారిని పోలీసులు కొట్టినతావును సిక్కు గ్రామవాసులు మాకు చూపిరి.

స్టాక్సుగారి సేవానిరతి

వారిలో నొకవోటు పండిత మోటిలాలుని ప్రభుగారి మోటారుబండిచక్రములు బురదలో కూరుకొని పోగా కాత్రి గు కార్యసంఘసభ్యులను స్టాక్సుగారును బురదలోదిగి అ నుండిని లేపదీయుచుండిరి. వారిబట్టులంద బురదనీటిమరకలు వడెను.

కాంగ్రెసు సంఘసభ్యులకు దెబ్బలరుచి తెలియలేదు

భారత కాంగ్రెసు కార్యసంఘసభ్యులు సకాలమున వెల్లియండినవో వారిలో కొందరైన దెబ్బలరుచి తెలిసి

యుండును. కాని వాట్లుగాక అలస్యముగా వెల్లడువలన వా కారుది తెలియ నవకాము లేకుండపోయినది.

మెక్సికన్సుగారి లాటిదెబ్బలు

మెక్సికన్సుగారి ప్రాద్యు లాటిలో దెబ్బలును గొట్టుట యను విద్యనుగూర్చి అతడు ముద్రించి ప్రకటించిన నిబంధన ప్రకారము కాస్త్రాక్రముగా ఎజుకలను వియగగొట్టువిధానమును కాంగ్రెసుసభ్యులు ఆలస్యము గ వెల్లడువలన తెలిసికొన బాలపొయిరి. ఈ మెక్సికన్సుగారు అన్యతనలో పోలీసు మువర్చెంటు.

గురక బాగుచర్యలు

ఇట్టి పరిచయముతో మేము గురకబాగు చేసితిమి. గురక బాగుచట్టులు ముంద తీరంగనే చేసిరి.

అప్పుడు గురకబాగులో నున్న అకాలిలకు అపారపదార్థమును చేరకుండ చేయుటకు పోలీసువా ల్లు కంచినేసిరి. మేము మధ్యాహ్నము సింటింటుకు గురక బాగుచేరితిమి. పెద్దకర్రలను పట్టుకొనినపోలీసులు గుమ్మముకడకుండిరి. వారు మమ్ము లొనికి పొనిచ్చిరి. మేము కేవలమును బానికె కల్లి అచట నలువంటలను కలయజూచితిమి.

సలసందర్శనము

సర్దారు భగతుసింగుగారి ఆయానకుచూడు సర్దారు తాలా సింగుగారిని చూడగొట్టి సలసమును (అదెట్లుకలన వాద్యమును ననిపోయిరి) వారిని దిహాము చేసినసలమునందు బూసదను మాకు చూపిరి. మే మచట కొంతసేపు మాట్లాడితిమి.

అకాలిల సత్కారము

అంతలో నాగురు అకాలిల కెట్లకొమ్ముల నరుటటన కంచెదని యొకదారినుండ బోటలోనికి పోవ బయలుదేరి. అచట పోలీసులును ఇద్దరు ఆంగ్లేయులు ఈ దొంగులును కెట్టి గాదు నుండిరి. అచటనే పండిత మాలవ్యాగారు మున్నగు ప్రముఖులకును యెదుటనే అకాలిలను క్రూరముగ వెనుక కొట్టుచుండిరి. నిష్క్రమవైద్య కాలలో నున్న పండితులొకరి గాయములు గిరినవారిని చూచిన పిమ్మట దెబ్బలుకొట్టుటను ప్రభుత్వమువారు మానిపించిరి అకాలిల కత్తాప్రవా యాతయందుల గాంధీస్వహిమాతి కేవలము చూడదగినదేగాని కర్షింపవలసిగాను. దృఢగాటులకు నలుగురు అకాలిలును గంభీర స్వరమున భక్తి గీతములను పాడుచు వచ్చుచు నుండిరి. "దేవునికొరకు ప్రాణముల నర్పించుట మోక్షి. అది మా ధర్మము. మమ్మెవలెన బారిలో నిరోధింపగలరవో మేము ప్రాణములనైన నడ రెదముగాని మాధర్మము నితరులు భంగపరుకుటకు మేము సహించుము" అను అర్థముల గీతమును పాడుచు వారు నలుగురును నడచుచుండిరి. వారిలో సభకు క్రిసి మేముగూడ అవగాములొ నొక ఉన్న ప్రత్యేకమునరకును పోతిమి. అచట జరుగు సంగతుల నటకుండి మామటకు వీలుగానుండెను. మా కాకుమ్మము బాగుగా నడుచుచుండెను.

అకాలిల ప్రాణత్యాగదీక్ష

అకాలిలు నేత్రములను మనమును నిశ్చయనియందు లన్నిముచేసి పోలీసులు మలనగుండను ప్రయోగించినను వెను దీయకుండుటకు కృషిచేయులై కల్లముగ వైరముగ గలభిరముగా ద్యామము చేబోవుచుండిరి. పండిత మోటిలాలు తెప్రవాగారు రెండుచేతులుకెత్తి కగనభాగమును తిలకించుచు ధ్యానభావముతో వాముంద కెట్టి నిశ్చలముగ నిలిచిరి వా మిరులాకల చకేకస్థాంతు లైరి. అకాలిలు వ్యారమును చేరగానే యద్దకు పోలీసు భటులు దేశీయులు వారి దారి యిచ్చిరి. ఇద్దరుసాగ్నాస్యము కాకుండుటవారు వారిచేతకు బోయి మిమ్ము అరెస్టు చేసితిమి చెప్పిరి. ఆనలగురు కైక కంత్తముగ వాద్యముతో జూరన నుగిగదము, లూసెప్పిరి. ఈరీగా ప్రకటించు 21 మందిని అరెస్టు చేయుచున్నారు.

లక్షమంది సిద్ధముగానుండుట

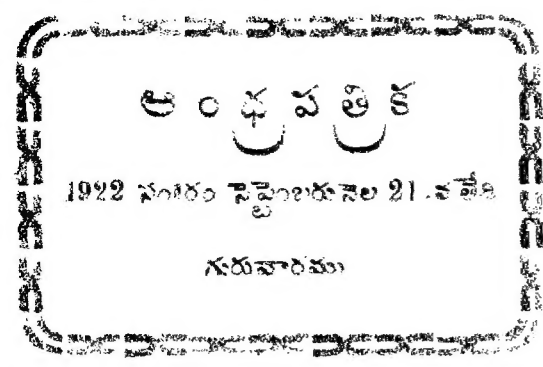
ఇట్లు వెరసాల కేటటుకు 61 కేట ముక్రమే గాడ లక్షమందిగూడ కిద్దముగా నున్నారని తెలియుచున్నది.

10 కోట్లలలో గొప్పవికలికిరిములగు మాక్కులు జరుగునని అంగ్లేయుండియునుప్రతికలు వచ్చినను. నానంతకు పాత్రును కాసాధు టరపరమని అప్రతికలు చాల ప్రాసెను.

మహాంతపూర్ణ

ఈవిషయమునగూడ నిరూపమున చాల అసంబద్ధములున్నవి. దేవాలయములు కొన్ని స్థలముండి అకాలిలస్వాధీయు దుచ్చిని. అస్త్రీమాట్ల ప్రపంధక సంఘమువారికి దొరకనమునాక రాకముచేతులను ప్రబంధక సంఘమువారి కిచ్చిరి. కావున కా సాత్తు చునాంతు దనుట విచరితము.

దీనితరునాయి 8 వ పేజీ చూడుము.

తుర్కీ-విజయము :

యూరపు కలవరము

తుర్కీ-విజయము యూరపుఖండమున కలవరము గలిగించుట వింతగాదు. ఆసియా మైనరులో గ్రీకులను ప్రవేశపెట్టి తుర్కీ సమగ్ర దొక్కుటకు జేసిన ప్రయత్నములు విఫలమయ్యెను. గ్రీకులు తమ స్వాధీనమునకు వచ్చిన ప్రదేశములను నిలుపుకొనజాలకపోయిరి. కెమల్ పాషాపై న్యాయ విజృంభణకనే గ్రీకులు కాలిక బుద్ధిపెట్టిరి. ఇప్పుడయినను తుర్కీ-రాజ్యములను తుర్కీ కిచ్చి మహమ్మదీయ ప్రపంచమును సమాధానపరుచుటకు లాయడుజార్జిగారు పూనుకొనినచో, ఎంతయో లాభకరముగ నుండెడిది. అందుకు మారుగ, డార్డి నల్లు జలసంధిని కాపాడు న్యాయముతో, నాగరిక మునకు నెద్దయుపద్రవము వాటిల్లే నని భయపెట్టి, పాశ్చాత్య ప్రపంచము ను ఉద్రేకపూరితము గావించ నెంచుట విగల ఆసభ్యము. ఇదివరకే మహమ్మదీయ ప్రపంచమున ఆసంతృప్తి మి న్నందించెడి. హైందవమహమ్మదీయులు లాయడుజార్జిగారివెంట దృక్పథముతో పినుపుజెందియున్నారు. ప్రస్తుత సందర్భములవలన, వారికి మరంతిరోషము గలిగి నట్లుగా, దేశమునందు కలుతావుల గావించబడు చున్న తీర్మానముల నెద్దైనను. కలకత్తాలో జరిగిన సభయందు, మహమ్మదీయులలో సహకార వాదులు గూడ అత్యంతాగ్రహము వెల్లిబుచ్చిరి. లాయడుజార్జిగారినిగాని వారికధనిగాని సహించుట దుర్లభమని శాసనసభ్యులగు ఫజలుల్ హక్కుగారు నుడివీరి. మహమ్మదీయులు, సహాయనిరాకరణవలం బులయినను సహకార వాదులయినను తుర్కీవ్యవహారమువిషయమై ఏకాభిప్రాయమై యున్నారనియు, ఇంగ్లండుపైని విశ్వాసముంచుటకు వీలులేదని విడిత మగుచున్న దనియు, హక్కుగారు వ్యక్తపరచిరి. ఇంగ్లండు దేశము గ్రీకులయెడ జూపుచున్న పక్షపాతమును ఖండించుచు తీర్మానము గావించబడెను. చెన్నపురియందును నిన్నటిదినము ఇటులనే తీర్మానింపబడెను. దేశమందంతటను మహమ్మదీయులేని తదితరులేని ఇటులనే యభిప్రాయపడుచున్నా నుటకు సందియము లేదు. బ్రిటిషుసామ్రాజ్యమునం దున్నంత మహమ్మదీయజనసంఖ్య, మరి మొకప్రదేశమున లే దనుసంగతి లాయడుజార్జి గారికి తెలియదా?

తెలిసినచో పాటిటులేల ప్రవర్తించవలెను? ఇరు ప్రాన్లు ఇట్టిదేశములతో పాటుయినను దూర కృష్టి గనుకరువవలదా? తమ వర్తనమువలన మహమ్మదీయ ప్రపంచమున గలిగిన కలవరము లికి గోచరము గాలేదా? ప్రాయశః, మహమ్మదీయులు పరాధీనులగుటచేతను, తుర్కీ-రాజ్యము నిర్భీష్ణమై యుండుటచేతను, మహమ్మదీయుల ఆసంతృప్తిని పాటింప వ్యక్తమేదని వారు భావించి యుందురేమో కాని ప్రజల సంతృప్తిపై ననే సామ్రాజ్యము లాధారపడియుండునను సత్యమును లాయడుజార్జిగారు గ్రహించుట వివేకము. డార్డి

నల్లు జలసంధియొక్క స్వాతంత్ర్యమును సంతోషించుటకు కెమల్ పాషాగారును అంగీకరించిరి. కాని, సమద్రస్వాతంత్ర్య మనినను, డార్డినల్లు స్వాతంత్ర్యమనినను బ్రిటిషు ప్రాబల్యమే యని అర్థమగుచో మూత్రము చిక్కు వచ్చును. కాన్ స్టాంటినోపులును, థ్రేసును తుర్కీ-వారికి ప్రధానములయినవి. వానిలోనికి తుర్కీ-వారిని అడుగ బెట్టినయ ననుట, ఏటిన్యాయమో తెలియకున్నది. త్రేసును కాపాడుటకుగ్రీకులను పిలుచుట ఎంతటి విచిత్రమో యూహించవచ్చును. గ్రీకులు ఆసియామైనరులో దెబ్బతినిపారిపోయియుండగ, వారామరల థ్రేసును సంతోషించ వలసినవారు? అధిని వేత రాజ్యములవారిపుడు సహాయము బంపవలసిన యగత్యము గలిగె ననుట విరుద్ధము. పిచ్చుకపై బ్రహ్మాస్త్ర మని, తన ప్రదేశములను తనకీయవలెనని కోరెడి తుర్కీపై యూరపుఖండమంతయు కత్తిగట్ట వలెనా? యూరపునందు తుర్కీని కాలుపెట్టనియగూడదట. ఈరీతి క్రైస్తవమతా వేతమును పురికొల్పి, మహమ్మదీయ ప్రపంచముతో డికోనుట ఎట్టి రాజనీతియో తెలియకున్నది. ఆసియా యూరపుఖండములు చేరువకు రావలెననియు, అన్ని మతములవారును సహాధరులవలె ప్రవర్తించవలె ననియు, లోకశ్రేయము గోరువారు ఆభిప్రాయపడుచుండ, మరల కల్లోలము గలిగించి ఇంకొక సమరమున కవకాశ మిచ్చుట పాడియా? లాయడుజార్జి గారిటీవలనే గద, యుద్ధము లంతరింపవలయునని గంభీరప న్వాసము గావించినది. ఆసంగతిని వెనుకకు పెట్టి తుర్కీపైకి యూరపును కవ్వింపవలసిన ప్రపంచ శాంతి నెలకొననా?

ప్రస్తుత పరిస్థితులబట్టి, నానారాష్ట్ర సంఘమును నెలకొల్పుటవలన ప్రయోజనము గలుగ లేదని విడితమయినది. వామింగుటనుసమావేశము లేమి, తదితరసమావేశము లేమి, పాశ్చాత్య జాతుల ప్రాతనాసనలను తొలగింపలేదని నిశ్చయ మయినది. వృద్ధ యములు మారనంతవరకు, బాహ్యజంబరముల నెన్నిటిని నెలకొల్పినను ప్రయోజన ముండదనుట తథ్యము. ఇంగ్లండునకు ఆస్ట్రేలియా, సహాయము జేయుటకు సంసిద్ధతను తెలిపెనట, న్యూజిలండుగూడ అటులనే గావించెను. కెనడామూత్రము ఇంకను ముందు వెనుకాడుచున్నది. అధిని వేత రాజ్యములు కొంత సహాయము జేసు గలిగినను, వారిపై న్యాయము చేయనప్పటికి కాల మెంతయో గడచిపోవును ప్రాన్లుమూత్రము తుర్కీపై పోరాటము సలుపుటకు నిరాకరించి నటుల వార్తలు చెలుపుచున్నవి. ఛాన్స్ అను ప్రదేశమునుండి గూడ ఫ్రెంచివారు తమ పై న్యాయములను తీసివైచిరి. ఫ్రెంచివారి దృక్పథము బ్రిటిషు ప్రభుత్వమునకు ఆస్పర్యము గలిగించెను. ఈ విషయమై ఫ్రెంచి ప్రధాని యగు పాంకేసుగారితో కలసి ముచ్చటించి, వారినిశ్చయమును మరల్చుటకు కర్షణ ప్రభువుగారు ప్యారిసుకు వెడలియుండిరి. నిన్నటి దినము వారి తో ముచ్చటించియుండుదు. కాని, కర్షణ ప్రభువుగా రెంత ప్రోద్బలము చేసినను, సమరములో పాల్గొనుటకు పాంకేసు గారు సమ్మతించ రని వార్తలు చెలుపుచున్నవి. ఇట్టి ప్రభుత్వమువారుగూడ తమ పై న్యాయములను డార్డి నల్లు తీరమునుండి తీసివైచుటకు నిశ్చయించిరి. వారును ఎట్టి సమరమునందు పాల్గొన రని తెలియుచున్నది. మిత్ర మండలి దేశములలో ప్రధానములగు ప్రాన్లు, ఇట్టి రాజ్యములు పైతము తుర్కీపై సమరము సలుపుటకు నిరాకరించుచుండగ, లాయడు జార్జి ప్రభుత్వము పా రొక్కరుమాత్రము మహమ్మదీయాభిప్రాయ మునకు విరుద్ధముగ ప్రవర్తించనెంచుట వివరీతము

గాదా? దూర మాలోచించిన, స్వీయజేమము నాలోచించియున్నను, లాయడుజార్జి ప్రభుత్వము వారు మహమ్మదీయాభిప్రాయము నెక్కుడుగ గౌరవించి తుర్కీతో సమాధానము జేసికొనవలసి యుండెను.

లాయడుజార్జిగారి వద్దతులు ఇంగ్లండులో సయితము ప్రజలకు కొందరకు వెగటుగ దోషు చున్నవి. మరల యుద్ధము జరుగు నెడల లేబరుపక్షమువారు సహాయముజేయరని ప్రకటించ బడినది. డెయిలీ మెయిలుపత్రిక, లాయడుజార్జిగారి విజృంభణమును తీవ్రముగ నిరసించినది. ఇట్టి సందర్భములలో సయితము లాయడుజార్జిగారు తాబట్టిన కుండేటికి మూడేకాళ్లని వాదించుచో, బ్రిటిషు సామ్రాజ్యమున కెట్టి యనర్థములు వాటిల్ల నున్నవో తెలియదు. బాల్బివిక్కులు కెమల్ పాషాగారికి సహాయముజేయ నుద్యమమై యున్నారు. బాల్బి విక్కులును, తురుష్కులును చేతులు గలుపుచో, యూరపుకన్న ఆసియా కెక్కుడుపద్రవము గలదు. యూరపు ఆసియాఖండము లొక్క మారు కలవర పూరిత మగునని, ఎట్టి ప్రపంచసంతోధము జనించునో యూహించవచ్చును. కడదిన యూరపు సంగ్రామము, దీనిముందర కొరగాని దగును. ఏల యన వెనుకటిసంగ్రామము ఒక్క ఖండమునకు పక్షేషముగ సంబంధించియుండెను. ఈమారు సంగ్రామము ప్రాచ్యపాశ్చాత్య ప్రపంచములకు రెంటికిని సంబంధించియుండును. కొంచెము సహనమును, వివేకమును గనుబటచి తుర్కీ సమస్యను హస్త రింపుటకు బహులు, ఇంగ్లండు అసహనముతో బ్రవర్తించి, యుపద్రవము గలిగించుచో, ప్రపంచ శాంతికి తీరని నష్టము వాటిల్లును. లాయడు జార్జిగారు తమ సంకుచితదృష్టిని వదిలి, భావిస్థితిని విశాలభావముతో పరికింపవలెను. వీ రెటుల మెలగెదనో త్వరలో తెలియగలదు. ఇంగ్లండుపై ప్రపంచ మంతయు తన దృష్టిని నిగుడించియున్నది. ఇంగ్లండున కిది పరీక్షా సమయము. ఆ పరీక్షలో నెంతవరకు నెగ్గునో, కాలమే వ్యక్త పరుపగలదు.

రఘుపతి వేంకటరత్నము నాయుడుగారు

డి.బి. రఘుపతి వేంకటరత్నము నాయుడు గారి షష్టిపూర్తి మహోత్సవము, ఈ నెల 29-వ తేదిన పీఠికాపురమున జరుగలదు. ఆంధ్ర దేశ సంఘసంస్కరణ చారిత్రమునందు కీ. శే. కందుకూరు వీరేశలింగం పంతులుగారియొక్కయు రఘుపతి వేంకటరత్నంనాయుడుగారి యొక్కయు నామములు శాశ్వతము గ నిలిచియుండగలవు. వీరేశలింగము పంతులుగారు సంఘమునందు బ్రవేశించిన చెడుగులను జూపి, వానిని రూపుమాపుటకు తమ జీవితమును ధారబోసిరి. ఆంధ్రదేశము నండే గాక, కర్నాటదేశమునందు పైతము వారి సేవ ఎటుల కొనియాడబడుచున్నదో, బెంగుళూరులో వీరేశలింగం మందిరమును తెరచునపుడు మైసూరుదివానుగారును తదితరులును ఇటీవలజేసిన ప్రసంగములబట్టి కనుగొనవచ్చును. వేంకటరత్నం నాయుడుగారు అవినితని దొలగించి నీతి కగ్రస్థాన మొసగుటకు జేసిన ప్రయత్నములు కడుప్రశంసార్హములు. వారియొద్ద విద్య బడసినవారేమి, వారి యుపన్యాసామృతమును గ్రోలినవారేమి, వారు సలిపిన మేలు నెన్నడును మఱవజాలరు. సాంఘిక మతసంస్కరణములకొరకై వారు సలుపుచున్న కృషి ఫలోన్ముఖమునకు వచ్చుచున్నది. వారిజీవితము ధన్యము. నాయుడుగారి రాజకీయాభిప్రాయములతో నేకీభవించినను ఏకీభవించ

ఆంధ్ర మాస పత్రిక

ఆంధ్ర రాష్ట్రీయనక 23, 24 తేదీలను చిత్తూరులో జరుగును
 ఆంధ్ర మాస పత్రిక మహిళాసభయు కూడ జరుగును
 ఆంధ్ర రాష్ట్ర ఖద్దర్ ప్రదర్శనమును 23 తేదీన ప్రారంభ మగును
 ఆంధ్ర మాస పత్రిక విజేయ ప్రార్థనలు

కున్నను, వారింతవరకును జేయుచున్న సేవను కొనియాడనివా రుండరు. వారిజీవితము ముందు సంతతివారికిగూడ ఆదర్శప్రాయముగ నుండగలము. ఇట్టి ప్రసిద్ధాంధ్రుని పట్టిపూర్తిమహాత్మ్యము జరుగుచున్నది ఏమాంధ్రుడు సంతసించునో నాయుడు గారిని ప్రేమించెడివారందరును ఈ యుత్సవమును జయప్రదముగ కొనసాగుటకు తోడ్పడి వానినిగౌరవింతుట ధర్మము. మహానవమి పండుగదినముననే, ఈయుత్సవము జరుగుటవలన నుల్లాసమింకను అధిక మగును. పట్టిపూర్తియుత్సవము జయప్రదముగ జరుగుగాకయనియు, నాయుడుగారింకను జేసేసేవ జేయుటకు వారికి భగవానుడు దీర్ఘాయురారోగ్యముల బ్రసాదించుగాకయనియు ప్రార్థనలు వారికి మాయభీషణముల నిండుమూలమున దెలుపుచున్నారము.

హిందూ దేశము : ఇంగ్లండుబాధ్యత
 మాంధ్యేంద్రు గార్డియను పత్రికావితేఖకుడు హిందూదేశమునుండి వ్రాసెడి సంగతు లన్నిటిలో ఏకీభవించుట దుర్లభము. వారు తెలిపెడి సంగతు లనేకములు దుర్లభమానపూరితములు. గాంధీ యుద్ధముచూడయమును వారు తిన్నగ గ్రహింప రయ్యరు. ఇది వాత్సల్యమేమియు లేదు. సత్యమును దర్శమును ఆధారముగ గల మహాత్మ్యమును మాత్రావికలాభదృష్టితో వీక్షించెడివారికి, ఉద్ధృతమానసములు బోధపడుట దుర్లభము. కాని, వీక్షిగూడ మహాత్ముని పలుకుటచేసి చులుకనజేయుటకు సాధ్యపడకపోయెను. గుజరాతు జేరెనుచును, క్రైస్తవమతవరీలు గాంధీమహాత్మునిచే ప్రేరేపితమడి రని, ఈ విలేఖకుడు కనుగొనెను. ఇది వీరి కాశ్చర్యకరముగ నున్నది. అహమ్మదాబాదులో భవనంతు లగు, మిల్లుయజమానుని సోదరి అన సూరూబాయిగారు గాంధీమహాత్ముని శిష్యురాలై భాగములను త్యజించి కాశ్మీరుకు వెళ్లుచున్నది. ఇది చేయుటగూడ, ఈ విలేఖకుని కాశ్చర్యము గలుగ జేసెను. ఇందులో మరియొక భాగ్యవంతు డగు మిల్లు యజమాని మహాత్మునియొకదేశములవలన ఎటుల ప్రేరేపితమైనదియు, వీరు వర్ణించిరి. హిందూదేశమున స్వయం - సామ్యముగ వర్తించు వలె నన్నచో, బ్రిటీషుప్రజలు హిందూదేశమును పాడియావుగ నుపయోగించక, కేవలము నాకరుగ జూడక, సమానభాగస్వామ్యము గలదిగ గ్రహించుట యత్యావశ్యక మని, వీరు ఇంగ్లండును హెచ్చరించుచున్నారు. ఈ సంగతిని గ్రహించి బ్రిటీషువారలు యాచరించువరకు, హిందూ దేశస్థితి చక్కపడ దని వీరు ఖండితముగ చెలిపిరి. ఈ విలేఖకుని మొరను ఇంగ్లండు ఆలకించునా?

స్వరాజ్యసిద్ధి
 గాంధీమహాత్ముడు దేశించిన నిర్మాణకార్యక్రమము కొనసాగుచుచో, స్వరాజ్యసిద్ధి తప్పక గలుగు నను విశ్వాసము పలువురిమనముల నావహించుట సుభవమనకము. బై అమ్యుగారును, మహాత్ముదాలీసలియ, సిప్రానగరమున మహాత్మ సింఛుచు స్వరాజ్య మిదివరకే సిద్ధింపకుండుట నిర్మాణకార్యక్రమలోపముచే గా దనియు ప్రజల దీక్షతోపమునకు ఫలితమనియు, నూచించిరి. పురుషులును స్త్రీలును కట్టబడితును కొనసాగింపనలయునని హెచ్చరించిరి. ఇకనైన జరుగవలసి నది కార్యక్రమములలో మాచ్చు గాదు. నిర్మాణ దీక్షను పూర్తిజేయుటయే ముఖ్యము. ఇంతవరకును దేశము నిర్వహించుచున్న పనులవలన, నిరంకుశాధికారమున కవజయము వాటిల్లుచున్నది. నిర్బంధములు ప్రయోజనశూన్యములని నానాటికి ను

పడుచున్నది. కారాగృహస్థుభిర్యములవలన నిరాకరణోద్యమము దనిపోనలేదు. తుట్టతుడకు లాటి కర్రలదెబ్బ లయినను ప్రజల నిష్ఠయను మదిల్చ జాలవని, అకాలీలప్రవర్తనము సుస్వక్తపరచినది. ప్రజ లింకను ఎక్కుడు పట్టుబట్టి స్వతంత్రకార్యక్రమమును నిర్వహించునెడల, స్వరాజ్య సిద్ధి నాటకపాట కెవరికిని సాధ్యపడదు.

సింహాళము : సామ్రాజ్యవస్తు దర్శనము
 సింహాళద్యవము, సామ్రాజ్యవస్తుదర్శనము నందు పాల్గొనవలసినది, ఆ ప్రభుత్వమువారు ప్రకటించిరి. స్థానికసంఘములవారి యభిప్రాయమును కనుగొనగ, వారు అంగీకరింపకపోయిరి. ఇందుకు వలయుద్రవ్యమును తాము భరింపజాల మనిరి. హిందూదేశమునకు మాత్రము, సామ్రాజ్య వస్తు ప్రదర్శనమునందు పాల్గొనుటకు కత్తి కలదా? రాష్ట్ర ప్రభుత్వములేను, ఇండియా ప్రభుత్వమేను భవనమునుండి, సమాచారముభిర్దులకే దబ్బు లేక పంటలుపడుచుంక, సామ్రాజ్యవస్తుదర్శనముకొరకు డబ్బు వెచ్చించుట శక్తిలేకముగాదా? ఈ ప్రదర్శనమువలన దేశమునకు లాభమనకన్న నష్ట మధికముగ గలదని, గ్రహించుట సులభము. హిందూదేశపుముడి దార్శనము విదేశములకింకను విశేషముగ బోవుటకు, సాధనమేర్పడును. దేశీయ పర్యవేలకు నష్టము వాటిల్లును. సామ్రాజ్యము నందు హిందూదేశము స్వతంత్రస్థానము నాక్రమించుపిమ్మట, ఇట్టి ప్రదర్శనములగూర్చి యోచింప వచ్చును. అంతవరకును వివిధలన ప్రయోజనముండు ననుట కల్ల.

సర్. విలియం విక్టోరియాగారి సభిరందించుట
 సర్. విలియం విక్టోరియాగారు త్వరలో తమ యువోగవదవిని వదలి, ఇండియాకొన్నిలులో బ్రవేశింపనున్నారు. స్టేటుకొన్నిలుసభ్యులు సిన్హాలో వీరికి విదొనర్చి వీరు సభిరంపకుకార్యములకు వీరి సభిరందించి, తమ కృతజ్ఞతను వెల్లడిజేసిరి. శాసన సభ్యులకును ప్రజలకును ఎంతదూర మయ్యెనో ఇందునుబట్టి గ్రహించవచ్చును. సర్. విలియం విక్టోరియాగారి సభిరందించుట ఎందులకో? కాలెటు ఆవురు నిర్మించినందులకా? ప్రజల స్వపరిపాలనా శయమును నిరోధించినందులకా? నిర్బంధవిధానమును సమర్థించినందులకా? క్రొత్త గ, పోలీసు ద్రోహచట్టము నొకదానిని నిర్మించినందులకా? సివిలుఫర్వసువానిని పొగడినందులకా? సర్. విలియం విక్టోరియాగారి సభిరందించుట జూడ, సంస్కరణసభ తొలిటి దుస్థితికి వచ్చినచో తెలియ గలదు.

సామ్రాజ్యగౌరవము
 కెనియాలో హైందవదేశీయుమహాసభ జరిగెను. భారతీయులకు సమానస్వత్వముల నొసగవలయు నని తీర్మానములు గావించబడెను. ఉపన్యాసకు లొక రీతి తీర్మానమును ఉపపాదించుచు, సామ్రాజ్యమునందు ఎల్లరకు సమానస్థాన ముండవలెను,

తేనియెడల సామ్రాజ్యమే తే దని నుడివిరట. సామ్రాజ్యం దయినను ప్రజ లెల్లరకును సమానపు హక్కులు లేనిది, అన్ని భాగములకు సమాన స్వాతంత్ర్యము లేనిది, అది సామ్రాజ్య మనిపించు కొనుటకు తగియుండదు.

స్థానిక వార్తలు

గోదావరి కృష్ణాజిల్లాల శైలిబలిక సంఘము.
 ఈసం 25 వ తేదీ సాయంత్రం 8 గంటల కార్యనిర్వాహక సంఘం బోధకవర్గ ప్రాముఖ్యతను ముఖ్యవిధేయముగా ౧౨ శ్రీ దొడ్డి శివరామ్మగారి సేవ నందు జరుపబడును.

చెన్నపురి ఆరోగ్యము:—శుక్రవారము 16 వ తేదీ ఆంధ్రప్రదేశ్ రాష్ట్రములో నేయింటికి 65.0 మంది, బహిష్కారములో 88.8 మంది చనిపోయిరి. స్కూల్ కేసు 24 మంది కి సోదాగు 12 మంది చనిపోయిరి. ఇక జ్వరములవలన 48 మంది చనిపోయిరి. గతతర్జన మిదేవారములో 69.7 మంది చని పోయిరి.

పన్ను వ్యాధులు:—పండ్లు, ద్రవ్య సలది యేనిధమున జబ్బుకేసుండుటలు అమీంతుటపను అందరకును యిచ్చుడు తివి ఆహారములోని అవశ్యము తెల్పి, పన్ను వాధ లేమియు లేకుండ కేసులు ప్రచారము చేయుటకు ఆరోగ్యదాయకమును చిరం జీయుట ఇచ్చెదవర్జన ముగిసి పన్నుకుడుడిది. ఈ విషయమై తెలిసికొనగోరవారు హెచ్. కె.సి.టి.ఎస్. యల్. యెస్ ప్రెసాలయం బోర్డు 247 నెంబర గృహము నున్న కార్యదర్శక వల్లి కూటాడవచ్చును.

చెన్నపురి దేశీయ సమాజము:—సమాజ కార్య దర్శి యిల్లు ప్రాయమున్నది:

గయలో నకుటదేశమున భక్త శైల్యంతుల లాభ కరముగ నుండుటకొక కొక ప్రశ్న. హిందీకొంతి ప్రారంభించుట తీర్మానింపబడినది. అప్పటికి వందేకే. యం. శివరాం గారు హిందీకన్యకుల జేసిన మిరి, చేరగోదావారు సమాజ వందీయవట, 817 తి.గి.వల్లిపేటి 25వ తేదీ సోమవారము సాయంత్రం 5.30 గంటలకు వస్తే తరగతులు పెట్టుకొను మున్ను రిషయమును నిర్ణయపడును.

చెన్నపురి అన్నదానసమాజము:—ఈ సమాజ మారూప్యమున యె. యం. రాయయ్య అందు కంపెనీవారు 200 మందికి, అన్నాదు కృష్ణయ్యచెట్టిగారు 100 మందికి, ను. ను.ప్రసాద్చెట్టిగారు 100 మందికి, పి.వి.మన్నులమొదల్యాదుగారు 100 మందికి, పి. పద్మయ్యపుమొదల్యాదుగారు 100 మందికి అందవీడు జనులకు వచ్చు ముద్దాదావారు 200 మందికి, పి. ను.నక్కచెట్టి పి.వి. చిర్రపాటి మొదల్యాదు, మానవ శ్రమిపాముచెట్టి, పి. వియ్యోపాధ్యాయుడు, పి. సంగల్లూరు చెట్టియారుగారు లాభోన్ముక్తు 20 మందికి, నీకే.ఎ.ఆర్. అన్నదానము గావించిరి. నేటు కార్యకర్త దాగా గారు అయ్యవారుచోదాగాగారి 12వ తేదీ కంపెనీవారు 200 మంది వీరేతు వచ్చుచు మిడిరి.

తిరుచినాపల్లి వార్తలు
 తోకరకునినండి తిరుచినాపల్లి కల్లు మార్కెటున దొంగలు ఒకచోటపారి ఎదిరింపి అరిగిన కల్లు 600 మార్కులును అపహరించిన వార్తవచ్చింది. దొంగలు సభలను కొడుటకు పనువులనందె పోవుచుండెను. వాటినువారు కొంగలు పట్టుకొను విషయమై ప్రయత్నములు చేయుచున్నా

5 వ పేజీ తరువాయి

గాంధీమహాత్ముని శాంతిసాధనముపై

గాంధీ మహాత్ముని శాంతిసాధనముపై విపుల ప్రశంసలు పొందుచున్న సమయములను గ్రహించెదను. 49 శాంతి సాధనమును ఎల్లవారును శ్రద్ధాపూర్వకముగా అచరణకు తేజాలరు. అందులకు శరీరమనోబలము లభింపజేయునది సందేహలేదు. ఆశాశీల నుండి వీరసంకల్పమువారే దానిని సమగ్రముగ ననుష్ఠించి జయమును లభింపజేయుదురు. ఆశాశీల కంఠరసినాద నడుముకట్టులలో కృపాబాహులుండును. వారిని కొట్టి పీక నిర్దమపట్టి లాగి నోరులలో బడ నేసినపుడు వారిలో కృపాశీల సంతలేనివాళ్ళొకరును లేరుగాని మహాత్ముడును శాంతిసాధనమును ప్రయోగించు వాన్ని వారికి సేవ నుగు కృపాబాహుతో పని లేదు. అట్టిది శుభకారకముల సమగ్రతయే.

మూల్యానుపూర్ణత

అటునండి మేమిటకు మూల్యానుకవచ్చితిమి. 21 వ తేదీ ఉత్తరమునకు మూల్యము చేతిమీదగొట్టబడిన ఇంద్రుడు దేవతలను వినుకొట్టబడిన విగ్రహములను పగిలిన కలలను తగులబెట్టబడిన ముంద్రుడు ఇట్టి దౌర్జన్యవిశ్వాసులు నిన్నిటిని మానుటకు వెంటనే బయలుదేరిమి. వేరువేరు కథలు జరిగెను. పండిత మదనమోహన మాలవ్యా హాకిం అజ్ఞానభానుగాయును ఇతర కావ్యకారుల సంఘసభ్యులును హిందూమహమ్మదీయస్థానిక ప్రజలును కథలలో మైత్రిగూర్చి యభిప్రాయపడిరి. అందునను కలసికడగూడ పిచ్చుటయ్యెను. రెండుసంఘములవారిలోను గూడ కొంతభేదము చనిపోయిరి. హిందూజీవాలయములకు చాలకష్టము కలిగినది. దీనినిసూర్యునిగా అపమితముగా నున్నది నామనిస్వచ్ఛములు.

కాంగ్రెసు శాంతిసాధన కార్యకలాపము గుర్తించుచు మృదువాకృతిపూరితమున అట్లదే రెండు సంఘములవారిలోను సామరస్యవిహ్వములు గోచరించుచున్నవి. రెండుసంఘములవారిను మధ్యస్థతను కనబరచుచున్నా రని శ్రీయుత ప్రకాశుని 21 వ తేదీని మూల్యానుండి తలవార్చునంది.

***

వైనికోద్యోగుల సంఘాధ్యక్షుడు

సింఛెను సరివల్లారు ద్వారా అనూపసింగుగారు పంజాబు గవర్నరుకు వ్రాసిన లేఖ నెట్లు కొట్టుట మాననిచో 1500 మంది మైత్రిలు ఆశాశీలతో చేరవరు. 9 వ తేదీని నేను గురకబాగుకు వెళ్లితిని. అచటి దున్నయమును చూడ గుండె చెదరి పోయినది. బ్రిటిషు ప్రభుత్వమునకుం రిటి ఫో ర క క క ము చేరనియును తేజాలరు. సిక్కులకందరికిని అన్నికత్తుల వారికిని ప్రభుత్వమువై ద్వేషము కలుగుచున్నది.

సయినకులభావము

ఆవారము లగ విమరంతముల వృత్తాంతము సదయులగు మీ కిదికరకే తెలియింపగలదు. నేను సిక్కునైకాధికారిని ఫించెను పుచ్చుకొంటిని. సయినక సంఘమున 1500 మందిసభ్యులున్నారని దానికి నే నవ్యభిప్రాయము. ఈదున్నయ మింకనిటులే జరిగినచో వారు 1500 మందియునుగూడ ఆశాశీలతో చేరకత్తవ్వదని మీకు విన్నవింపవలెనని వారు నన్ను కోరిరి. వారందఱును గూడ చేరచో పరిస్థితులంత విషమమగును.

వైట్టిగారినిచోర్తులు

సిక్కుమతమును గూర్చి వైట్టిగారు కవించిన దుర్భాషల గుంట వివరించుటకు నాకే సిగ్గు గానున్నది. అనాథనిధితినిర్మించిన నాకు కల మాడవచ్చుది. నేనే ప్రభుత్వసంబంధమునునదలుకొనవలసినవచ్చును చాలుకు పురుషాంతరములనుండి శాశ్వతములు వారు అధిక రాజధికారితో ప్రభుత్వసేవ చేయుచున్నారని నేను అట్టి మటుంబమును జనించినరాజధికారమును. ఈదున్నయమిట్లు జరుగుచో నేనే మొట్టమొదట ప్రభుత్వ సంబంధము నుత్సేహింపవలసినవచ్చును.

నోట నిర్ణయ సోయనీయత

నేనచటికి వెళ్లుటకు డిప్టీ ముఖ్యమంత్రిని నిచ్చెను. నేను కర్ణాటకాండి చూచుచుంటిని. పోలీసులదెబ్బలకున నేలబడి పోయి దానినిధిముగ నన్ను సిక్కులనోట పుడికెడు నిర్ణయము.

పోలీసులని నేను వెళ్లినా వైట్టిగా రంకవిశ్రమ సంగీకరింపలేదు. నీనిచ్చుటనుండి పో అని అతడు అవమానకరముగ నా కాభిప్రాయమును తెలిపెను. అతని గురుద్వారమునకు చేరినది. సిక్కు లేమియును దౌర్జన్యము చేయుట లేదు. ఇది చాలా ఆశ్చర్యము. నేకాదంతయు నచట చేయుండి చూచితిని. ఈ ఆభిప్రాయము వెలకొలదిసిక్కునైతికుల అభిప్రాయము మిగిలిన గ్రహించవలెను. అని అనూపసింగుగారు వ్రాసిరి.

పండిత నెహ్రూగారి ప్రశంస

ఉపాధ్యక్షుల నుద్ద్యోగులు నిరోధించుట

దేశభక్తుల దాసుగారు వారిపరిశ్రమి పండిత నెహ్రూ, శ్రీయుతులు పట్టు, రాకేంద్ర ప్రసాదు, ప్రకాశం, జమునా లాల్ బాబా, విశ్వానందస్వామిగారు 17 వ తేదీ ఉత్తరమునకు ఆమెలనుద్ద్యోగించిరి. ఉపాధ్యక్షులకును ఉద్ద్యోగులకును లక్ష్యకరమైతిరి. కాంగ్రెసుభిలాషకు నాయకులును చాలమంది పోరులను వెలుపైనున్నదై నాయకులకు స్వాగత మొసగిరి.

వైద్యకాలల కేసులు

నాయకులందఱును వైద్యకాలల కేసి గాయములు తగిలిన ఆశాశీలతో కంభాషించిరి. దానుసరిగాను వారి కృతాంతమును విని కన్నీరు నిండిరి.

నెహ్రూగారి ప్రశంస

“మీరు భారతవిప్లవని నిలిపితిరి. మీరు విప్లవసామములు స్వర్ణాక్షములతో ప్రకాశించును. ఘనతమముగు మిత్రాత్మగమునకు మేమానందించెదము. మిత్రాత్మగమువలన భరతమాత విద్రవ తొలగగలదు” అని పండిత మోతీలాలు నెహ్రూ గారు ప్రశంసించిరి.

లకష్టమని ప్రతిజ్ఞ

శాంతిసాధనకు నేను బాధలకు సంసిద్ధుడను. నాకు తగిలిన గాయములలో నొక ప్రక్కవైన మాని నేను చేసినదిగినచో నేను మరల గురకబాగు కేగద. చని గాయములు తగిలిన వారిలో నొకప్పుడును నడిచెను.

21 మందిని అరెస్టుచేయుట

17 వ తేదీని గురకబాగులో 21 మందిని అరెస్టుచేసి స్టేషన్ గారినుండి విడుదలచేయజేసి దానిగా పరిశీలించుచున్నాడు.

కారాగృహములోనున్న నాయకులు

భరతభూమియంతయును గురకబాగు కావలెను “భరత భూమియంతయును గురకబాగు కావలెను. త్యాగకీ చేతయులందు ప్రబలముగ నెలకొనవలెను.”

అని కారాగృహమునుండి పండిత జనకరాలు నెహ్రూ మహాదేవతాయి, బాధితోనెపు, పురషోత్తమదాసు తాండను గారు కారాగృహమునుండి సురక్షితమిరి. అలహాబాదులో 14 వ తేదీని జరిగినకథలో సి. ఎస్. కంఠయ్యగారు తెలిపిరి.

గురుద్వారా దేవాలయముల చట్టము

గవర్నరుజనరలు అంగీకారమునకు పంపబడెను మెహ్తాలు కష్ట తక్కినచట్ట మంతయును కావనసభ్యులగు సిక్కులు కోరికరితే వ్రాయబడెను ఇకమిడట దేవాలయములలోను గురుద్వారములలోను స్థిరీకారములు అనగా మత సురక్షణాదులు సరిగా జరుగునట్లేర్పాటు చేయుటకు ఏయే విషయములను గూర్చి చట్టములను చేయవలెనో అనువిషయమును దొరతనమువారు ప్రయత్నము కావనసభ్యులును సరిగా గ్రహించుటకుగాను అనుద్యారమును దేవాలయముల మొదటి ఏర్పాటు, తెనుకటి పరిపాలనము హక్కుపత్రములు, వారసత్వము మున్నగు విషయములను తెలుగుకొని వివరించుటకొక కమిషనరుల సంఘము నేర్పరుచుటకు యాచిట్టుమైకంపబడెను ఇప్పుడు వివాదములలో నున్న గురుద్వారముల పరిపాలనము వీరంఘమునాకే ప్రభుత్వము వహించి పనిచేయుచుండ వలెను. మధ్య కర్తవ్యగా నుండుటకు వీరి సుభాషణములను కోరినచో చట్ట మధ్యకర్తలుగా నుండియే రాజీవేసియు కృతచర్యములను పరిష్కరించుటకుండవలెను. కొన్ని గురుద్వారములు తగాదాలో

నున్నవని నిర్ణయించుటకును వాటిపరిపాలనక కమిషనరుల సంఘములను నియమించుటకును 24 వక్రతుల ప్రకారము రాష్ట్రీయదొరతనమున కధికార ముండును. 5 వ మరతుప్రకారము నొక సంఘమున మగ్గురు సిక్కులభ్యులుండురు. వారిలోనొక నిరంతరమువారును 24వ కథలోని సభ్యులవారును ఒకని సావనసభ్యులకు సిక్కులును నిర్ణయించెను. 26 వ మరతుప్రకారము ఈ విషయమున యాచిట్టుమైకంప బడెయె జిల్లామే జప్రేటులైనను కమిషనరులైనను రాష్ట్రీయదొరతనమువారి అనుమతిని లభింపజేయవలెనని నియమములు చేయబడెను. 27 వ మరతుప్రకారము కమిషనరులు గురుద్వారమును కళిపరుచుకొనుటలో వారిని నిరోధించినవారికి రిక్ష విధింపబడును. ఈచట్టమును విద్యాకాభివృద్ధి ప్రజలు మున్నేను గారుపసాదింతురని పంజాబు గెజెటులో ప్రకటింపబడెను.

శ్రీ నమహానభా కార్యసంఘము

సభ్యులు

(1) శ్రీ నమహానభా కార్యసంఘము (2) శ్రీ ముదిగొండ వాగ్లింకాశ్రమి గారు (3) చాగంటి శివయ్యశాస్త్రి గారు (4) వ్రాసిలేర్చిన వ్యాసమును విని కథలో చాఖలే చేసికొనుటకు తీర్మానించడమైనది. చాఖలే చేసికొనబడిన వ్యాసములలో వాగ్లింకాశ్రమి గారు అచ్చువేయించిన వ్యాసములకు అయిన భక్తులు సభాధనమునుండి యిచ్చుటకును వీరి శాస్త్రిగారి వ్యాసమును సభాధనమునుండి అచ్చువేయించుటకును కార్య నిర్వహణ కధికారియ్యడమైనది.

(2) వైకంఠవ్యాసములను శ్రీసభాసభ్యులకంటే, శ్రీ నమహానభా యశ్శివాయములను కర్పించెవరకు పుచ్చుకొని రెండుమాసములలో తిరిగి యోగసమావేశమును చేసి విషయము తీర్మానించి ప్రకటింపబడు కార్యనిర్వహణ కధికారి మియ్యడమైనది.

(3) సభాధనమునుండి విద్యావిషయమై భక్తులెట్లుటకు తీర్మానింపబడిన ఆరువందల రూపాయలలో దిగున విప్పిలు ప్రకారము ప్రస్తుతము భక్తులెట్లుటకు ఏర్పాటు.

(1) ఈనది (2) రామరెడ్డి (3) ఏలేటిపాడు (4) ఎలకుర్ర గ్రామవేద రు 210 లు పాఠశాలలకు 2. కొక్కదానికి 60 రూపాయలవరకును 120 లు సంస్కృత విద్యార్థులకు కలకలచాఖలా.

1 విద్యార్థులకు చంద్రహాశిశాస్త్రిగారికి	50-0-0
2 చాగంటి సుబ్రహ్మణ్యశాస్త్రిగారికి	80-0-0
3 తిరుపతి రాజలింగంగారికి	80-0-0
4 ముదిగొండ జనకయ్యశాస్త్రిగారికి	10-0-0

మొత్తం 120-0-0

సాంకేతికవిద్యార్థులకు దిగువ ప్రకారము	
చాగంటి సత్యానిరాజుగారు వైద్యవిద్యార్థి	60-0-0
చాగంటి సత్యానిరాజుగారు అగ్రికల్చర్ విద్యార్థి కోయంబత్తూరు	60-0-0
మొత్తం	120-0-0

నేమలో గారేటి విద్యార్థులకు మగ్గురికి	25-0-0
	506-0-0

మొత్తము జోను మిగిలిన రు 94-0-0 రూపాయలు స్వ. పంజాబు కాలలకు సంస్కృత విద్యార్థులకు పీఠా నిర్మాణములకు కార్యదర్శులకు అధికార మియ్యడమైనది.

(4) శ్రీ నమహానభా కార్యసంఘము శ్రీ శాశివాధుని శాశ్వత రావుగారు క్షులమునుండి రు 150-0-0 లు మల్ల పల్లి సుబ్బారాయుడు, సోమశేఖరంగార్లుకు బహువిధి అసామ్యు సభాధనములో చేర్చుటకు సమ్మతించియున్నారు. మరియు శ్రీ విద్యార్థుల సహాయార్థము కార్యదర్శులు కోరెయడల రు 800 మూనుకందల రూపాయలు యిచ్చుటకును సదురు సామ్యులు వై మూనువిద్యులకు కర్తవ్యమెట్లుటకు కార్యదర్శుల కధికారము కలిగియుండుటకును శ్రీ శాశ్వతరావుగారు సమ్మతించియున్నారు.

(5) ఈ సంవత్సరము మూలము పైసలు తరగతిలోను శ్రీనిధిరగతులలోను చదువు విద్యార్థులకు సహాయము చేయ సభ వారు తీర్మానించుచుండలేదు.

శివలంక అమృతలింగము అయ్యవారు

10-9-22. అభ్యుదయము.

K. Padmanabhpai K. A.,
Madras Branch Secretary,
Bombay Life Assurance Co., Ltd.
Jaya Vilas, Egmore, Madras.

అద్భుత భవిష్యత్ ఫలదర్శిని

ఖద్దరు:-అంధ్ర దేశమునందు కలితిలేని ఖద్దరును
 తయారుచేయుచున్నవారందరును వారు నేయు
 చున్న ఖద్దరుబట్టలవివరమును వ్యాపారపు ధరలను
 ఈ క్రింది చిహ్ననామాకు పెంటనే దెలుపజేడు
 చున్నాను. వీలైనవాడు ధరలతో నమూనాలను
 గూడ బంపుట ప్రయోజనకరము. ఇతరరాష్ట్రము
 లందును నాంధ్రరాష్ట్రమునందును గల వర్తకుల
 గలను వితరులకును నాంధ్ర దేశపు ఖద్దరు రకము
 లను వెలలను వివరములను దెలుపుట కీ ప్రార్థనను
 జేయుచున్నాను. కా. నాగేశ్వరరావు,
 అంధ్రదేశ ఖద్దరు కాపాధికారి, 7, తంబుకెడలేపి, చుడరాను.

సత్యవత్సవ పాఖ్యానము

భోగ్య రూపత్వము

ఇది యొక శ్రేష్ఠముయొక్క మహత్వము. ఇది శ్రీశైలమహిమకూడ జక్కగ వర్ణించబడియున్నది. కవిత్యము సమరసవంతులైన ముద్దులుమూట గట్టుచున్నది. కల్పనలు మెండు. ఈ గ్రంథము కేవలినాథాశకుల కొక నద్యమేని వదల మది జనింపదు. ప్రతి 1-క ధర రు 1-0-0. పోస్టుఖర్చు ప్రత్యేకము.

కంఠపత్రికాకార్యాలయము,
7, తంబుకెట్ల కీధి, మదరాసు.

మొత్తం గవనింపు (2042)

యోగ్యతాపత్రములు
 నేను పేగుల సంబంధమైన వ్యాధిచే ? సంకల్పములనుండి
 బాధపడుచుంటిని. బెనారస్ పిటి దుగ్గా మెడికల్ హాల్
 వాలెజిజ్ ఆనెడి మైసల్ బొషధమును వేరించిన తరు
 వాన స్వస్థమయ్యెను. (4)
 ఉజ్జయిని } ఎల్. సి. కపూర్,
 23-9-18 } రేట్ హౌస్ నె.

“తెలుగు సంక్షిప్త లేఖనము”

మీరు వలసకడుగునే తెలుగు ముప్పునందు నేర్చుకొని
కామమేరవేయవచ్చును. దినమన కొక గంట వది. "హాస్య
శ్రుతి నిమిత్త మనాచిత్త మందించండి!"
(18) భక్తవల్మీకీయగ ముద్ధారో, కాకినాడ

ఇంద్రజాల మహేంద్రజాలము

(2112-638) ఈ ఆపూర్వగ్రంథములో జర్మనీ గారడి, యోగ్యక్షిప్తా స్థలాభము, ఇంగ్లీషు ఇండ్రబాలము, మంత్రకాస్త్రము, భూతకైద్యము, యంత్రములు, అమెరికానాటి చిట్టచేత తిమారులు విచిత్రవిదవిద్యలు గలవు. ఇంతేగాక మనుష్యుని మాయముచేయుట, మామిడిచెట్టును పుట్టించుట, జీవముతో సమాధియగుట, కలిపియుదేని తలకాయచేత మాటలాడించుట భూమిపైన గజముయెత్తున గాలిలో మనుష్యుని నిరాధారముగా నిల్పుట మొదలగు విచిత్రములు అనేకము లున్నవి. ఈ బొత్తము తెలుగుభాషలో అతి ముఖ్యమైన కైలిని వ్రాయబడి యున్నది. ఈ గ్రంథమును చదివిన ఆత్మభర్తయుగా మేజర్ చెయ్యగలరని గ్యారంటీ యిచ్చుచున్నాము. దీనికేల రూ 4-0-0. త్వరపడుడు।
పీ. ఆర్. జనారనం నాయుడు, ఒంగోలు, గుత్తూరుకలె.

అయురేద వైద్యసంగ్రహము

మొత్తమైన అనుభవసిద్ధులు 600 చిత్తశుద్ధులు కలిపి 15-1-4-0
(2) వి. పి. 0-6-0

అవశ్యదర్శనము:— బాన్సులను రావడం కావడం
 కోసం మార్గములను చూపించును, తప్పుక వదుల దగ్గరిది
 18 0-6-0   వి-పి 0-4-0

అయ్యర్ల వ్యవహారములు:—అక్క, వైద్య, కార్య, నిధాన
విజ్ఞానము, విశిష్ట, మొదలగునవి వ్రాయబడు వైద్యపుట.
మరిది యనుచును. చందా రు 2-8-0
వైద్యుని వీరకాలముందు కోరినవారికి 8-12-0 లకు పంపెదము.
అయ్యర్ల వ్యవహారములను, పెరిచేసి. (నెలూరు జిల్లా)

[సి. రాజగోపాలాచారిగారు]

ಯಂಗೆ ಇಂಟಿಯಾ

అనుకూలమునందు జరుగుచున్న సంక్రమము భారత
దేశవృద్ధికి అకర్షించుచున్నది. ఇలము ప్రాప్తము ధర్మచింత గల
వారి అహింసావిషయము, పాశ్చాత్య దేశముల ప్రభుత్వమున
కును పోరాటము జరుగుచున్నది. దేశోపశాంతి గురువ్యాధిగ్రస్తు
యవారి ప్రకటనలు వివర ప్రకటించుచును ప్రకటింపబడినవి వార
ప్రతి యగు యింపు ఇంధియాయందు వీటిని ప్రకటించుట
అవసరము. ప్రతిక్రియ చింతింపవలసి పోలేను వాడు
లాటిలతో కొట్టి బలమగు గాయములు తగులునట్లు చేయుట
నులభ్యము. సోటికి అడ్డుముగ నుడ్డుకట్టి అధ్యంతరహితుడగు
పశుశక్తిని వైభవము కీర్తించుటను అపరివరముట నులభ్యము.
అహింసాధర్మములు లంకాగ్రహావా చేరకుండునట్లు ద్రాక్షకృష్ణము
చేయుట నులభ్యము. గాయములలోనివారికి వైశ్యంహయము
కలగకుండునట్లు చేయుట నులభ్యము. అంశము ఇట్టినులభ్యమును
ద్రాక్షకృష్ణములకల్గ విజయము కలుగట అనుభవము. భౌతి
కముగ చేయు ప్రతికార్యమునకును వైతిక విలువ యుండును.
జనుముగాని అపజయముగాని నిర్ణయించుటకు యావైతిక విలు
వయే అధికము. ప్రతిక్రియ చింతితే సహింసను ప్రతి ద్రాక్షకృ
ష్ణము తాత్కాలికముగ ద్రాక్షకృష్ణములకు విజయమును
కలగజేసినను, నిజముగ వారికి కాశ్యంతమును అపరివరముగ చేయు
చున్నది. ఇట్లే అహింసాప్రతి మతలించించి బాధలను సంతోష
ముతో అనుభవించుచున్నవారు, తాము ముమ్మందు పొందగల
కీర్తి కాంచగల విజయము, వారికి తెలిసియుండిన, అహింస
యందు వారికి గల ఉత్సాహము ఇనుమడింపగలదు.

తోనే జడంపులు నూతన ఆద్యక్షుడు ఇట్లు వ్రాసెను
 “మన ఉద్యమమును సంస్కరించు వచ్చింది. మన బాధాను భవనా
 దర్శనమును కరవేత్తున్నాడు. కలిసియుచున్నాడు. అధికముగ
 ప్రతిపక్షము పాశ్చాత్య నాగరిక భవనంకరిన క్షయమును
 బహిర్గతము చేస్తున్నది” ఈ సంగ్రామ మింతవరకు ప్రక్షయము
 జరుపబడింది. ఇది అపొకలు అహింస కాదు. ప్రతిక్రియ జరుగ
 జాలక అహింసాదోషము నువలంబించుట లేదు. ప్రేక్షకరతులు
 బలవంతులు అహింసాగ్రత నువలంబించిన ఈ పోరాటము శుభ
 ముగ కొనసాగుట ఆశ్చర్యకరము కాదు. భారతదేశ మంతయు
 సంగ్రామమును ఆతులంతో గమనించుచున్నది.

భారత దేశమునందు మరెయ్యక చోట ఇట్లే పశుబలము
నకును ఆహారమును పోరాలము జరుగచున్నది. నాల్గిరైతులు
తమ స్వగ్రామముల నుండి పెడల గొట్ట బడుచున్నార వారు,
వారికెట్ల పానుభూతి కనబడుచువారు కాన్యహమునందుచ
బడుచున్నారు. బొంబాయి యందు పోగలేకుండ బోయుటయూ
లేక మానకాలను స్వగ్రామములనుండి పెడలగొట్టుటయూ? ఈ
సమస్యను బొంబాయి ప్రభుత్వపు ప్రజాయత్తేశాఖవారు ప్రభు
త్వాయత్తేశాఖవారు తృప్తి కరముగ పరిష్కరింప జాలక
రింటాలు పడుచున్నారు.

ఒక్క గ్రహము మధ్యాహ్నము కనబడుట

కల్కత్తాలో సంవలసము

19 వ తేదీ మధ్యాహ్నము కలఁత్రా నగరమునందు కొం
చెయ్య నంచలనము కలిగినది. ఆ కాలమునం దచ్చటచ్చట మేఘ
ములండెను. ఒక్కగ్రహము స్పష్టముగ కనబడుచుండెను. ఈవి
చిత్రములను చూచుటకై వీధులలో అనేకులు గుంపులుగ కుండి
రి. పెంటుజేరి పురుగుకొకట అబ్బర్యేటరి అధికారి, ముగ్గు కనర్య
దంపాదవర్మియగు గారిని సంస్కరించగా, కొండమీద పాథాగ
జముగ పూజిపూడు జ్వల్లగ్రహములు కనబడుచుండుట సహజ
మనియు, ఆకాలము నేఘావృతమైయుండుటచే ఈ గ్రహము
గోచరమయ్యెననియు, అది శుక్రగ్రహముగ మండేనయ్యెననియు,
అభిప్రాయపడిరి.

కలకత్తా శుభపందెము

కలకత్తా ఈశ్వరదేవాలయసంవిధ్యయన మాతాగతునంద సింగ
మోటారులాంచి మునిసిపాలియెనవి మొన్న ప్రతిటింపబడిన
ఈలాంచినయన్న కార్మికలు మెడికలు కాలిజలో అనాట
మిడిమాన్నపేటకు అగు డాక్టరు యజ్. సి.ఫర్జీగారి కళే
రము హవ్రరాను 17 మైళ్ళ దూరమున ఛాంపరాజ్ జాటువిల్ల
వద్ద దొరకెను. 19 తేది సాయంకాలము అంతర్వీక్షిణము జ
గెను. చీలికి రేర సంవత్సరములు వరుసు.

ఇది మంచి ఆశ్చర్యకరమైన పుస్తకము. ఈ పుస్తకము ప్రతి మనుజునకును ప్రతిదినమునను (1) శివ గానకరము, ఇది మామనోమటకు బాధనము, పుష్ప సేవ, నమస్కరించు. మొదలగు నవి ఆనందములేను. నులభమై పుష్పగుళి (నామమడినది. గొప్ప సర్పిని కేటలము పొందినది. కలు 1 రూ ప్రస్తుతం ఎలూరు నగరం గారగు అతీ నారాయణరావు ప కులు లి. ఏ. లి ఎక్, గార్లు ప్రాసీ: "రాంబ దానిని తెలిసికొన గోరువారికి యీ భవిష్యత్ ఫలదర్శిని సులభముకలిగించునని నావిశ్వాసము." పుస్తకములు కలయునాదు యాదిగునచిరునామాకు ప్రాచుర్యమును

తాతా జ్యోతిషవిద్యాళయము,
హిందనం, విశాఖపట్నం జిల్లా.

గంధర్వకళ

చిర్యవృద్ధికి జేరు పొందినది

ఇది గంధర్వులచే కన్పెట్టబడినది. గంధర్వులచే వాడబడినది. గంధర్వులచే మానవుల కన్పరింపబడినది కావుననే దీనికి గంధర్వశి అని పేరు. అమోఘము. అది దిగ్మూలమందు. ధన 4-0-0 అ మూలమే.

• సంధ్యారాశ్మి, రాయవరం, గోదావరిజిల్లా.

ప్రశ్న సమయ చోరము

తాటి వాసములు

ఇది ప్రభుత్వాలి గాంచినటువంటిది, సుమారు 800 సంవత్సరముల ప్రాచుర్యముగలిగినటువంటి పుణ్యక్షేత్ర ప్రాచుర్యము తాత్పర్యముండి గోచరుచిహ్ని. వాటి పరిమాణము 18 అడుగులు అగాయము 21 అడుగులు వరకు. దీనిలో ఏమారు శిష్టజిల్లా, వలయు వారు, వలలు శిష్టార్థులకు గురువారా ఈ క్రింది విలాసమునకు వాటిని తెలియును.

చి ఇండియన్ ప్రాచ్యుషు ఎక్స్ పోజ్టింగు కంపెనీ
రాజమండ్రి.

(873) "కాంతామదహరణి"

అనుయాయుని నైన కామ్రూపకారము తయారయి,
 ఇంద్రియపుష్టికి విద్యుత్తు మైన తేనెయను. నీనిని నీవిండులుచు,
 నిప్పువైచు, తేనెవలె క్షిప్రమందులు, స్వప్నమందు ఫలనము, రతికా
 కీర్తనఫలనము, కామ్రూపేనా లాగులు, పోగొట్టి నిర్దయానన
 నుభవము నిచ్చును. నీ స్వహామందు చేల సిగ్గు పడెదవు? నీనిని
 నీవింది స్వర్ణముభవలను పొందుము. పథ్యములేదు.
 తరిక్షతనీ చూచిన మాత్రే తెలియును. కల 1 దశ్యా. 4-00
 అర్చధృతికా చదువులకు ద్యూ 0-00 మూలకే.

తామరమందు:- గోశ తామర, గజచర్మము, తామరఃకు
 రి జువాళి భస్మాలాచీలు పంపిన ఉచితము.

అమరావతి

8888

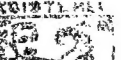
ಎರಡು ರೇಟ್

ఈ జర్మన్ లైట్ దీపము నీ చాలా కరుణ
చేయబడినది. దీనిని కలిగించుటకు అగ్నిపట్టె
(Match) అవశ్యము లేదు. ఇది ఎల్లప్పుడూ
కత్తివలన నుండును. ద్రోక్షను ప్రకారము చేసి
దీపములై నుండు చక్రమును త్రిప్పియెడల, తిరుణమే ప్రకాశ
ముగా నుండును. చూడటకు 2 మా అచ్చర్యముగా నున్నది.
జేబుయందు సులభముగా ఉంచుకొనవచ్చును. దీపము 1-కి రూ 1-8-0.

జనరల్ మెయిల్ ఆర్డర్ కంపెనీ,
పోస్టు బాక్సు 232, మదరాసు.

నర్మవృత్తి క విషనంజీవిని (రెవెన్యూ)

శేరిలింగంపల్లి తహశీలు ఈ కొడుకును
వాడిన విషయము తెలిసివేయుటయేగాక బాధ
ను త్రూగి పోగొట్టును. కుల పాఠశాల
య. 0-8-0 పాఠశాల 0-6-0, 4 పాఠశాల కొను
వారి పాఠశాల కనాం. 1 దబా పాఠశాల
5-0-0. పాఠశాల కనాం.

చిరునామ:— రాజలక్ష్మి కంపెనీ,
నెం. 44 వజ్రాలమర్దురు వీధి, మద్రాసు.

పండిత మదన మోహన మాలవ్యా జీవితము

(శనివారపు నువ్వురాపు గారు)

వంశావళి

బాల్గూడల వర్మమల (కింకట వీర పూర్వీకులు) మాతా అను పట్టణమునండి అలహాబాదు (ప్రయాగ) నకు కాపురము వచ్చిరి. వీరి పూర్వీకులు సంస్కృత భాషయందు గొప్ప ప్రవీణులును అనేక సంస్కృత గ్రంథములను రచించిన వారు. వీరికిందలి భాజీ నాథ్ అనేక పురాణములను వ్రాసెను. కాకి దర్బార్ గ మహారాజులు వ్రాజ్ నాథ్ గారి గురువుగా నెంచుకొనిరి.

జననము

అలహాబాదునందు 25 డిసెంబరు 1861 లో వ్రాజ్ నాథ్ గారి మూడవ కుమారుడుగా జన్మించెను.

బాల్యము—విద్యాభ్యాసము

వ్రాహ్మణకుటుంబమున జన్మించిన మతమును శ్రద్ధగా గాఢపించునాడును అతడుచే వ్రాహ్మణ మతధర్మ ప్రకారము చిన్ననాటనుండియు వీరికిందలి ముందుగా వ్రాహ్మణవిద్య గరవెను. మొదట భక్తబ్రాహ్మణదేశ పాఠశాలయందును విద్యాభ్యాస పర్యవసరమునందు సంస్కృత భాషయందును నిపుణుడయ్యెను. అటుపిమ్మట అలహాబాదు జిల్లా స్కూలులో ప్రవేశపెట్టెను. ఇందు కృతార్థుడై ముందు నెంట్లలో కాలేజియందు చేరెను. విద్యార్థిగా నుండగానే అలహాబాదు లిటరరీ ఇన్ స్టిట్యూటునందు హిందూసమాజములోను ప్రాముఖ్యముగా నుండెను 1879 సం॥ లో అలహాబాద్ లో యూనివర్సిటీ లేవనెత్తుటచే కల కత్తాయూనివర్సిటీలో ప్రవేశపెట్టెను. కృతార్థుడై 171 లో యెఫ్. ఎ. యను 1884 సం॥ లో బి. ఎ. యందును కృతార్థుడయ్యెను. ఎం. ఎ. తరగతిలో చేరి చదువుచుండగా భవలేమిచే చదువుచును ఆవత్సరమే అనగా 1884 లో అలహాబాదులో గవర్నమెంటు హైస్కూలులో అన్టీస్టంటు మాస్టరుగా చేరెను. 1887 వరకు రు 50 లు మొత్తము రు 75 లు వరకు గలిగిన వేతనముపై నాకరించెను.

ప్రతికాసంపాదకు డాక్టర్, న్యాయవాదవృత్తి నవలంబించుట గురుభక్త ముయిర్ నెంట్లలో కాలేజిలో ప్రాఫెసరుగా నందు పండితి అధిష్టానము సహాయమువలన కలకత్తాలో నకు రాజైన రాంపాల్ సిన్హాగారితో పరిచయము కలిగి వారు స్థాపించిన హిందూస్థానీ ప్రతికట సంపాదకుడుగా 1897 లో చేరెను. యూనివర్సిటీ వ్యవహారముల నెల 1 కి రు 200 లు వేతనముతో బనిచేసెను. కొంతకాలము యండియన్ యూనియన్ ప్రతికట సంపాదకుడుగా నుండెను. అప్పటికి వీరి కందు కలుగుటచేత స్వయముగా హిందీభాషలో ఆధ్యుడయి అను వారప్రతికట స్థాపించి ప్రజలకు విద్య గరవుచుండెను యీ ప్రతికట వారమునకు 2 పార్లు ముద్రించుట అవసరము కలుగక అట్లు ముద్రించెను. యింతని మేధావీ శ్రీ వర్ణనాతితము అనుటచే ప్రజలందరు న్యాయవాదవృత్తికి వీరిని ప్రోత్సహించ 1891 లో యల్. యల్. బి. యందు కృతార్థుడై 1898 నుంచి హైకోర్టునందు న్యాయవాదిగా పనిచేయుచుండెను.

రాజకీయమందును, కాంగ్రెసునందు పాల్గొనుట

1886 వ వత్సరము రాజాభాయి నాథ్ శ్రీ అధ్యక్షత క్రింద కలకత్తాయందు జరిగిన దేశీయమహాసభకు ప్రతినిధిగా వెళ్లెను. ఈ సభలో అధిష్టానముగారి ప్రోత్సాహము వలన నుపన్యసించిన సభికు లెల్లట వీరియొక్క న్యాయమున కచ్చెరువొందిరి. ఇదే మహాసభ సభలలో నుపన్యసించుట మొదటిసారి. అలహాబాదునందు 1892 లో జరిగిన దేశీయమహాసభ సభా అవ్వసంఘమునకు కార్యదర్శిగా నుండెను. 1908 లో లక్నోలో జరిగిన యూనైటెడ్ ప్రావిన్సు యొక్క కాన్ఫరెన్సునకు అధ్యక్షులుగా నెన్నుకొనబడెను. అలహాబాదు మ్యూన్సిపల్ బోర్డునకు చాలకాలము వరకు సభ్యుడుగా నుండి టైన్స్ డైరీ మేకగా నెన్నుకొనబడిరి. అలహాబాదు యూనివర్సిటీలో సభ్యుడుగానుండి 1902 నుంచి లెజిస్లేటివ్ కాన్సిలునకు సభ్యుడుగా నుండి దేశమునకు అమితముగా ఉపకారమును చేసెను.

అలహాబాదు యూనివర్సిటీనీ కృత్తిలోనికి దెచ్చి అందు మతధర్మములు బాగుగ గరవుటకు మత సంబంధమైన గ్రంథములనే పఠనీయములుగా ఏర్పాటు చేసెను.

కాకియందు హిందూయూనివర్సిటీ స్థాపన

దీనిని స్థాపించుటకు ప్రభుత్వము వారితో చాలకాలము వరకు చర్చ జరిగించి పిమ్మట అనుమతి బడసి బాంబాయి, కలకత్తా మొదలగు పట్టణము లన్నిటిని పర్యటనము చేసి లక్షల కొలది ద్రవ్యము సంపాదించి వర్ణించుటకు నలవికాని స్థానములలో కాకినగరమునకు మూడుమైళ్ళ దూరమున గవా అను చోటు స్థాపించెను. ఇందు అన్ని విధములకు విద్యలును చేర్చబడును. ఉపాధ్యాయులు విద్యార్థులు అచటనే కాపురముందుటకు తగు ఏర్పాటులు చేసెను. దీనినే లెజిస్లేటివ్ యూనివర్సిటీ అందురు. దీని స్థాపనకై యీ మహాసభయందు పడిన కష్టము వర్ణనాతితము.

స్వతంత్ర్యోద్యమము.

1881 నండి స్థానిక పరిశ్రమల విషయమై అలహాబాదు నందు నొక వక్త్రములను తయారుచేయు ఉద్యోగాలను నెలకొల్పెను. ఆ వక్త్రమునుండి పరదేశములో తయారైనవచ్చు వక్త్రములను విస్తరించి యుక్తుఃగ వనదేశములో తయారగు బట్టలనే ప్రీతితో ధరించు గుండెను. 1905 నందును 1907 నందును అలహాబాదు నందు యిండియన్ యిండిస్టియల్ కాన్ఫరెన్సులను వెట్టి స్వదేశోద్యమముకొరకై మిక్కిలి పాటుపడెను. పరిశ్రమ లంతరించి హిందూదేశము నానాటికి బీదదేశమగుచున్నది గావున పరిశ్రమవిషయమై నెన్నుకొనకదత్తకొనవలసినదని స్టేటుకాన్సిల్లో అనేకసార్లు వాదించగ ప్రభుత్వమువాడు ఇండిస్టియల్ కమిషన్ అను నొక కమిటీనికేసి అందు యింతని నొక సభ్యుడుగా నియమించిరి. ఆ కమిటీ రిపోర్టునందు వీరి భేదాభిప్రాయమును చక్కగ వెల్లడించిరి. ఇది చదివిన హిందూదేశము టెన్స్ ట్యు సిక్కినుండి హిస్సన్సిటీలోనికి ఎట్లు చేరినది మలభయుగ తెలిసికొనగలరు.

ప్రజాసేవ, ప్రభుత్వమున కమితమును సహాయము చేయుట

యూరపు మహాసభ గామమునందు దేశమందెచ్చటెచ్చట పర్యటనము గావించి లక్షలకొలది ఘమును సమకూర్చి ప్రభుత్వమునకు సహాయము చేసెను. అలహాబాదునందు మొదట సారి చేసిన వచ్చిపుకు నిత్యము 1900 కుటుంబములకు సేవ చేసెను. వీరి కావ్యములో అనేకసార్లు కలవులు రాగా నెల కొలదిధర్మమును సమకూర్చి ప్రజలను కాపాడెను.

సంపూర్ణ అసహాయవాది

1920 నందు కలకత్తాలో జరిగిన అవసరదేశీయ మహాసభ సభ్యులందును నాగపూరునందు 1920 లో జరిగిన దేశీయ మహాసభ సభ్యులందును ఆమోదింపబడిన తీర్మానముల కొన్నిటికి వీరు భిన్నముగా నుండిరి. మహాత్మాగాంధీ ఆశ్చర్యపరు పూర్వము ప్రభుత్వమువారికిని కాంగ్రెసు పక్షవలంబులకును సఖ్యత చేర్చరమటకై రాజుబాగ నుండెను. కాని వీనికొక నివ్వలనయ్యెను. మార్చి 1922 లో మహాత్ముని ప్రభుత్వము వారు ఆశ్చర్యచేసిరి. నాటినుండి దేశములో పర్యటనముచేయుచు మహాత్ముడు నియమించిన నిర్మాణకార్యక్రమమును పూర్తి చేయుటకై పాటుపడుచుట సాంఘాతములో ప్రభుత్వాధికారులు వీరికి వ్యాధిభగము (నె 144) గావించిరి. ఇద్దరును అహింసావ్రతమును గోరకపూరు మొదలగు జిల్లాలలో బోధించుటకు బోక తిరిగి ప్రభుత్వమువారు వాగ్యుంధన గావించి అయిదు సార్లు కానబెంధన గావించెను. మహాత్ముని క్షమించెను మొదలు నేటివరకు వీరిచ్చిన ఉపన్యాసములను చదివిన వరువరలే వీరు సంపూర్ణ అసహాయవాది అనియు అపద్యాంధవుడనియు తేటతెల్లమగును.

యేలము అనుకము

చెన్నపురి హైకోర్టులో

సి. ఎన్. నెం 817/1920.

వాది:—ఎల్.మారు రంగనాథం శెట్టి.

ప్రతివాది:—ఎల్.మారు రంగయ్య శెట్టి, మరొకందరు.

6—2—1922 వ తేదిన బారి అయిన కోర్టు ఉత్తర్వు ననుసరించి ఈ క్రింది తెలుపబడిన గృహమును, నేలను 1922-వ సంవత్సరం అక్టోబర్ 21 తేది శనివారమునాడు సాయంత్రము 4 గంటలకు అమృతపు నోటీసులలో తెలుపబడిన మరత్తులకారము సదరు గృహము వద్దనే రిజిటరుగారు బహిరంగ యేలము చేసి అమ్ముదురు. సదరు నోటీసులు గావలసినవారు ఈ దిగువ చేవ్రాలు చేసినవారికి వ్రాసిన బహిరంగులరు.

ఈ క్రింది తెలుపబడినవారి అక్కినునందు పనిచేయుదినములలో పలు 10 గంటల 80 నిమిషములు మొదలుకొని సాయంత్రము 4 గంటల 80 నిమిషముల వరకు సదరు గృహమునకు సంబంధించిన దస్తావేజులు కన్పెరా పరిశీలించవచ్చును.

15—4—1922.

మొదటగా

బారి టౌను, అల్లాపిల్లె వీధిలో నుండు నెం 16 వ రు గృహము నేల సదరు గృహమునకు ఎల్లయ:—ఉత్తరమున అల్లాపిల్లె వీధి, దక్షిణమున ప్లాటెక్ మార్తా మొదలి వీధిలో నుండు నెం 27 రు గృహము, పశ్చిమర సి. వెంకయ్య, అపి య్యన్న శెట్టిగార్ల గృహములు, తూర్పుప్లాటెక్ మార్తా మొదలి వీధి ప్రాతసర్వే 4816, 4817 నెంబరులు, రీసర్వే నెం 6779 కలెక్షరు సర్టిఫికేటు నెం 5080 రు గలది. మద్రాసు - వెంకటాట్టజిల్లా రిజిస్ట్రేషన్లలోను రిజిస్ట్రేషన్ అఫ్ అమ్మకొనెస్స్ చార్జిలో నున్న చెన్నరాజధానిలోను సబ్ రిజిస్ట్రేషన్లలోను చేరినది.

2 నేలలు, 906 చదరపు అడుగులు గలవు.

ఎన్. సుబ్రహ్మణ్యము, బి. ఏ., బి.ఎల్.,

హైకోర్టు వకీలు.

రీసెవరు అక్కిను, 117 ఆర్మీయన్ వీధి, మదరాసు

సంయుక్త రాష్ట్రములు

నెట్టి లెంటు క నెట్టి

గవర్నరు గారి అభిప్రాయము

ప్రభుత్వమువారికి చెల్లి పలకెన రెవిన్యూ నిర్ణయించుటకై ఆ రాష్ట్రమునందు ఎంకిభాగమున ఆధారముగ టైకోనల యునో అను విషయము గురించి సంయుక్త రాష్ట్రముల నెట్టి లెంటు కమిటీవారు నానిటాబులో సమావేశమై కొన్ని దినములనుండి ఆలోచించు చున్నారు. సాధారణముగ రెవిన్యూ నిర్ణయమునందు ఆదాయములో నూటికి 45 ఆధారముగ నుండు కొనవలయు ననియు, అయిదు కొన్ని సమములుందు ఆధారమైనచో నూటికి 80 ఆధారముగ టైకోనలయ్య ననియు ఇట్లే నూటికి 50 కూడ ఆధారముగ కొన్ని సమములుందు ప్రాయశాన్తికము ననియు కొందరుసభ్యులు అభిప్రాయపడిరి.

ఈ విషయమై గో వర్మోట్టు ఒట్టసగారు ఈ క్రింది అభిప్రాయములను పంపియున్నారు. రెవిన్యూ నిర్ణయమున ఆ రాష్ట్రమునందు నూటికి 40 ఆధారముగ టైకోనల ఉచితవని ప్రభుత్వమువారు అభిప్రాయపడుచున్నారు. కొన్ని సమములుందు నూటికి 80 లేక 50 ఆధారముగ నుండుకొనుటకు నెట్టి లెంటు అక్కినకు అధికార మివ్వవలెను. ఇట్టివిధాన మవలంబించిన నైతికరాజకీయ ఫలితము లెన్నియో కలుగగలవు. లూడ 12 మొదలు 20 సంవత్సరములలోగ రైతులు చెల్లించుచున్న రెవిన్యూను ఆ ను నరించి నెట్టి లెంటు ఏర్పాటులు చేయవలెను. ఇంక నూటికి 80 కన్న అధికముగ రెవిన్యూ హెచ్చింపరాదను. కడచిన నెట్టి లెంటునందు రెవిన్యూ హెచ్చింపబడిన గ్రామములలో నూటికి 10 వ.కును మార్గమే రెవిన్యూ హెచ్చింపవలెను. రైతులు తమ భూస్వాములకు చెల్లింపగలసిన మొత్తము విషయమై కూడ ఇట్టి ఏర్పాటులే యుండవలెను. పర్యటెంటు నెట్టి లెంటు పద్ధతిని సేసు అక్షేపించుచున్నాను. అయినను జనసంఖ్య అధికముగ నుండు ప్రదేశములందును వ్యయసామునకు యుక్తమగుభూమి అంతయు వ్యయసామును కాబడు ప్రదేశములందును 85 మొదలు 40 సంవత్సరములవరకు ఒకపై నెట్టి లెంటు రేటులు అమలునం దుండవచ్చును.

కిలాఫతు బీదినభ:—కిలాఫతుకమిటీ యజమాన్యమున నిన్న సాయంత్రము సి. అబ్దుల్ హక్కిం సాహెబు గారి యధ్యక్షతన బీదియొడ్డున మహాసభ జరిగెను. అప్పటి క్రింది తీర్మానములు గావించబడినవి:—

ఈ మద్రాసుపాలకుల సభ లాయకుబాద్ దిగారి సమీప ప్రాచ్య పాలనావిధానమును మిగుల గర్హించుచున్నది

బ్రిటిషుప్రభుత్వమువారి ప్రస్తుత పాలనావిధానము భారతీయు లన్నితరగతులవారికిని పరాభూతిని గలుగజేయు నని యీశభవారభిప్రాయపడుచున్నారు.

సిరియా, పాలస్తైనును, మెకహామెయా, ఆరెబియా బాస్సున్, కాంస్టాంటినోపల్, దాద్నినల్లు ప్రదేశములలో కాలీఫా అధికార వదిచ్చిస్తుముగ నుండవలయును.

ఈ మద్రాసుపాలకులు హిందువులను మహమ్మదీయులును అకాలిలు తమమతమునకై సహనముతో కష్టముల ననుభవించుచున్నందులకు ఆభినందించుచు వారిని కొట్టి చూపించి పోలీసులు గావించిన దురంజములను అభిక్షేపించుచున్నారు.

తప్పని గుణములు! కొనుకు!! పరిశీలించు!!!

ఆయుర్వేద పంచరత్నములలో

నొకరత్నము

ఇది చలిజ్వరములకు, చలిలేని జ్వరములకు, విడుగున జ్వరములకు, విడిచినచ్చు జ్వరములకు, కఠిన జ్వరములకు, సామాన్య జ్వరములకు, మలేరియాజ్వరములకు, క్రిమీకీటకాని జ్వరములకు, విషమజ్వరములకు, సన్నిపాతజ్వరములకు, నోవ జ్వరములకు ఇంతయేలే! సర్వవిధజ్వరములకు బహిర్యు ఉత్తమోత్తమ యౌవధరాజము, క్యయినా పుణేయని సమయమున “మిచిరటా” నుంచి పుణేయనిదని ఆంగ్లేజ్ ద్వయ మెచ్చియున్నారు. వైద్యుని సాహాయములేకనే శ్రీమీలు, పురుషులు వాడరచ్చును. బాలరకు ఇవ్వవచ్చును. సదా అంగ్లేషధములనే వాడువారు దీనిని వాడి “ఎట్టి ఆపాయములేని జ్వరంబా తాపధరాజమన” ప్రశంసించియున్నారు. చిగుట అక్షిణ్యము, ఇంక నేకవ్యాధుల హరించును. కేటలాగు ఉచితము, ఆరవము, మళయాలము, కన్నడభాష మాకు తెలియదు. తెలుగు, ఇంగ్లీషున వుత్తరములు వ్రాయవలెను.

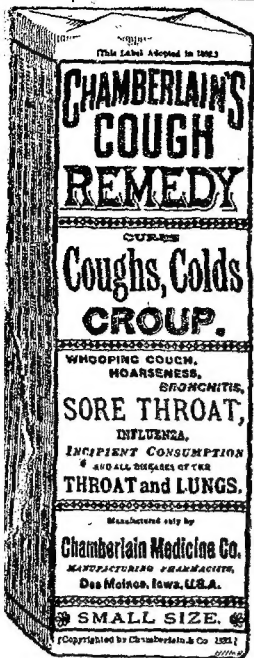
ఆయుర్వేద రత్న, పండిత

బి. శ్యామసుందరరావు బ్రదర్సు,

ఆయుర్వేద పదాలయము, బరంపురం, గంజాం జిల్లా.

చేంబరలైన్ గారి
దగ్గు నివారిణి
 దగ్గు, జలుబు, కాక వా
 యువు అను బిడ్డలకు వచ్చు
 రోగము, గొంతుపుండు
 గొంతురాపు, రొమ్ముపడి
 సెము, కుక్కదగ్గును, అన్ని
 రకముల గొంతు వ్యాధులు
 మొదలగునవి పటా పంచ
 లై పోవును, అన్నిజాగా
 లలో విక్రయించ బడు
 చున్నది. (2) 33

శతకర హస్తావళి
 శ్లోకా కాలములు Revised 720 పేజీలు
 మూడవకూర్పు Enlarged వెల రూ 2-0-0
 ఈ మాత్రన కూర్పునం దనేక శ్లోక శతకములను
 జేర్చుటచేసి యీ గ్రంథరాజము సుమారు 180 పేజీలు
 పెరిగినది. ఇ దు భక్తియైక్తి వైరాగ్యములను బోధించు
 నట్టియు, లోకాత్మలతోడను నీతి బోధకములగు
 దృష్టాంతములతోడను నిండియుండుట్టియు శృంగార
 రసము చిందునట్టియు శతకములు, పద్యరత్నములు
 మున్నగునవి ముద్రింపబడియున్నవి. 2570 రత్నములు.
విక్రొరియా డిపో,
మైలాపూరు - మదరాసు.

తెలకుప్పనివారిణి (157)
 చర్మమువైసెందు తెలకుప్పలు వైపుతకలక పూచీగా
 తి దినములలో నయచును. శుద్ధ వనమాలికలచే చేయబడిన
 ఈ ఔషధము ఋషీశ్వరునిచే కనిపెట్టబడినది. నయముగానిచో
 ధరకు చెందితలు చెల్లించుదును. బుడ్డి 1-కి వి. పి. ఖర్చుతో
 సహాయ 2. ఈ త్రైకములు ఇంగ్లీషులో వ్రాయవలెను.
HAKIM ABDUL HAJI,
P. O. Kamtaul,
Arbhanga B. & O.

బహుమానము
వైద్య విద్య
 ఆయుర్వేద శాస్త్రములకు మార్గదర్శి
 అన్ని భాషలలో దొరుకును.
రాజవైద్య నారాయణజీ కేశవజీ,
(8198) 27, చిహులకావూరు, మదరాసు.

అందమైన మధుర చుక్క చీర 1-కి ధర రూ 5 లు
 16 మూరలు ధర ఆతిసరసము
 మాచుటకు మిక్కిలిగంభీరముగా
 నుండును. చాలా కాలము వరకు
 వాడుటకు దగినది.
 ప్యా సరిగ్లీర వెల 1-కి రూ 7-8
 పాపిత్రి ,, 7-4
 తెల్లపాపిడికాయల ,, 5-8
 ఉప్పురకం ఎత్తుగడ్డలగుల 6-4
 పుదుచ్చేరి రూ 6-0
 శబంకల ,, 8-0
 కోజాకలర్ సరెX ,, 8-0
 కన్న 20 లకు వైన అద్దర పంపునప్పుడు అడ్వాన్సు పంపవలెను!
ఎన్. సి. అందు కంపెనీ,
320, తంబు వెట్టిపేటి, మదరాసు.

తురుష్క-విజయోత్సవములు-రాజమండ్రి
 (స్వకీయ విలేఖరి)
 17 వ తేదీ సాయంత్రము, తురుష్క-విజయోత్సవము
 ను జరుపుటకై మాపుముగమున్న మహమ్మదీయ సోదరులు
 ఖిలాఫతు సంఘకార్యదర్శి యగు శ్రీ ఆన్సర్ జమానేఖాను సా
 హెబుగారి నాయకత్వమున యొక యూరేసింపుకు సాగించు
 చు పులిఫలవెల్లిరి. భద్రులతోను, మంజుల వాయిద్యముల
 తోను ఊరేగింపు వైభవముతో జరిగెను. బాలురు నాతికు
 గీతములు ఉర్దూభాషలో కడుమనోహరముగా పాడిరి. ఖిలా
 ఫతు జండాలును పట్టుకొని మహమ్మదీయ
 బాలుర తుల్లాముతో పాడుచుండిరి. హిందువులునూ సత్స
 వముగా పాల్గొనిరి. ఆరాత్రి 9 గంట వైద్యపరీక్షుగా ప్రార్థన
 జరిగెను. ప్రార్థనకు ఆనోరుంది మహమ్మదీయులకు కొందఱు
 హిందువులును హాజరైరి, ఆన్సర్ జమానే ఖాన్ గారు స్థాపిం
 చిపోషించుచున్న ఆరబి నాతికు పాఠశాలకు ప్రధానోపా
 ధ్యాయులగు సర్దును అబ్దుల్ ఖల్లీగారు ప్రార్థనను జరిపిరి.
 ఉత్సవము జయజయముగా కొనసాగెను.

నల్లమందు దొంగతనము
 కాకనాడే శేపుండి కొంత కాలమునుండి నల్లమందు
 రహస్యముగా బర్మాకు పంపబడుచున్నట్లు ఆనుమానింపబడెను.
 చిట్టగాంగునుండి ఆస్ట్రేలియాకు కొందఱి కృతనిచ్చి కృపాం
 తములందు నల్లమందుబాల్లకు బర్మాకు నిశాస్యముగా యాల్ల
 మందును యెగురుతి చేయుచునట సామ్యియ్యున్నాని చె
 ప్పబడుచుండెను. కన్యముని శిక్షాస్థానములలో గ
 న్ములు పోలీసు యిట్టి నేరములను పట్టుకొనుటకు వేచియున్నారు.
 ఈదొంగతనముగా తీసికొని చాలాదిననిపుటడెను బల్లవందు
 విశేషముగా యావెల 14 తేదీ సాయంత్రము సుమారు 5 గం
 టలకు చుమ్ములపేట మూగపేట మధ్యస్థలమునకు ఒకచేల
 పడవకు యెగురుతి చేయుచునటవచ్చెను ఆసంగతి యిదివరకే
 తెలిసి కన్యమువారు పోలీసువారు కనిపెట్టి యిండి పల్లెవాండ్రు
 కు పడవలో నిలిపి పుట్టె పుట్టె పుట్టె పుట్టె పుట్టె పుట్టె పుట్టె పుట్టె
 మందిని పట్టుకొనిరి. అంతట ఆపల్లెనివాసులందఱు చేరి తమ
 మనుష్యులను వినిపించుకొనుటకు ఎదుర్కొనిరి. దీనివలన ఉభయ
 కక్షలవారికిని గాయములు తగిలినవి. పల్లెగాండ్లదడు పట్టు
 కొనబడినవారిని బల్లవందును దీసికొని పోలీసోయిరి. ఈ 15-వ
 తేదీని పోలీసువారును, వి.డి ఎఫ్ రాం ఆపల్లెవాండ్రు గ్రామ
 మును (మూగపేట) చుట్టి దొంగిన వారిని నిలువబెట్టి ఆనవాలు
 పెట్టసాగిరి. సుమారు 40 మందిని ఆరెస్తుచేసిరి. తేను దక్క
 ప్రతి నున్నది.

ఇది చూచితిరా?
 నిజము నమ్ముడు! అవధానమునకు వచ్చును!!
 మియొక్క జననకాలఖండియులు, తేదీ, వారము, సంవ
 త్సరము కాని జాతకము తేనియెడల నయస్సు నానుము పంపుడు,
 సామదానకఫలములు, ఆయుర్దాయము, కళ్యాణసంకల్పములు
 ములు దర్శిత, భాగ్యము, శ్రేయ, ఉద్యోగము కర్మములు
 మహాదేశముల ఫలములు వ్రాయుటకు రూ 2-0-0, పూరాజాత
 కము అనగా మహాదేశాంతర్దేశాఫలములకు రూ 1-0-0, ఒక సంవ
 త్సరముకు సూక్ష్మఫలములు వ్రాయుటకు 1-4-0.
పోస్టల్ ప్రత్యేకము.
శ్రీధర వెంకటసిద్ధాంతి,
నేరునూరు, అంబాజీపేటపాస్టు, గోదావరి జిల్లా.

వైద్యధర్మప్రకాశిక
 మూడవకూర్పు ముద్రితము. వెల రూ 3-0-0.
 ఈ గ్రంథము హిందువులైతరకు ముఖ్యముగ ద్వైజులకు
 అందు వైద్యులకు ఆశ్రయతోపకరమైనది. ఇందు ఆనేకధర్మ
 ములు వివరింపబడియున్నవి. ఇందు శ్రీమత్కృష్ణకావ్యత్రయము
 యొక్క వృణించు సోమయాజులవారి జీవితచరిత్ర స్పష్టముగా
 ప్రమరింపబడినది. మరియు శ్రీ సోమయాజులవాణిచే ప్రకటింప
 బడిన అన్ని గ్రంథములును గలవు. ఈ గ్రంథములన్నియు ముఖ్య
 ముగ ఈ వైద్యధర్మప్రకాశిక ప్రతివైద్యునియొకరు చదివవలసి.
 గ్రంథముల జాబితా (కాటలాగు) కోరవారు అర్ధజాబితాని
 బంపిన బడయగలరు.
చీమకుర్తి బసవయ్య
గుంటూరు

స్వదేశీ దీపములు
 ఇది కల్పితేని ఇల్లికిచే హిందూ
 దేశ కర్మాగారమునందు చేయ
 బడినది.
 దీనిలో కెండు క్రొవ్వనత్తులను
 పెట్టుటకు మొరలుగలవు. ప్యాకింగు
 వి. పి. ఖర్చులతో సహా 1-కి ధర
 రూ. 10-4-0 లు మాత్రమే.
 క్రొవ్వనత్తు మొరలు లేకుండు
 ఊనువత్తుల నుండు మొర కావల
 సినవారు వివరముగా తెలిపిన ఆ
 ప్రకారముగా తయారు చేసి
 పంపబడును.
 ఉత్తములు ఇంగ్లీషులో వ్రాయవలెను.
S. RAMA Aiyer,
P. O. No 238, Calcutta.

వాణిప్రైన్ బెజవాడ
 ఎందుకు?
 చక్కని అచ్చుకు
 సాగనగు బెండుకు

మలయచందనము
గనేరియా అను దిగుబడియును దీనియందు
 పద్మము లేదు. పిడికారితో కూర్చు
 ఎలుపు, తెలుపు, పచ్చ, ఆను మూడు
 విధముల నెక్కువగా నుండు మూడు
 రూపలలో మాన్యును. శ్రీలంకను
 వ్యాధులకు మోడ ఇది రాజౌషధము,
 (1261) డబ్బీ 1 కి వెల 2-4-0
 గంధర్వ వార్షసి, రాయవరం(గోదావరిజిల్లా.)

కత్తికట్టలు - చాకులు
 కప్పతాళములు.
 ఆంధ్రసోదరులచే చేయబడినవి. ప్రోత్సహింపుడు.
 వెంటనే ధరల కట్టటలగుట వ్రాయుడు.
 బి. సెక్ కేశ్వర్లు అండ్ కో
 కట్టరు అండ్ లాక్ కేకర్లు & Co.
 పెద్దాపురం. (గోదావరిజిల్లా)
కెటిగ్రాఫిక ఆర్డరు: "ఇండి ప్రీస్" పెద్దాపురం

తిలకింపుడు! కొనుడు!!
 ఆంధ్రసోదరులారా!
 దీపావళి పుణ్యదినము
 త్వరలో రాబోవుచున్నది
 గదా! ఆకోజనమాతాబిడ్డల
 ధరించుట వనముగనున్నం
 దునను, మేము స్వయముగా
 కట్టు, వై పంచనసేనుంది
 నాకును, ఇది 6 మూరలుపా
 డవురి మూరలు వెడల్పు
 నావాంతులలో తియారు
 చేయబడి మిగులసొంపున,
 పరామదేశమందిరి మూసిన
 యమునందు నేటికిభద్రము
 గావింపబడియుండుకట్టా
 కట్టెనులకలెనే యుండును.
 దీనివెల 1-కి రూ 3-12-0;
 1/2 డజను 10-9-0.
విటలా అందు కంపెనీ
పోస్టుబాక్స్ నెం 1249 బరు మగనాను.

వెంటుకలే ఆందము.
రాలిపోకుండ, జాగ్రత్త!

వెంటుకలు దుష్టముతో పోడి రాకమునకే త్వరతమము.
పోడికప్పుట మొదలు పెట్టినయెడల వెంటుకలు పాపమౌతము.
అంతరితం రావీయవద్దు.
నేడే
కామినీయా చూ నెను
చామల ముదలలు పెట్టుము.
ఇది విజ్ఞప్తం చేయబడినది.
వెంటుకలు పెట్టి లోగ చూపును, కిలో మాంబ్య చూపును,
యది వివక్షవధము.
వెంటుకలు వింటుంటే గానీ, గురుతు గానీ యుండదు.
మీ వెంటుకలు మరల యెప్పుడీ మెల్లదనమును గల్గి వట్టు
కాక మరల మెరియనుచును.
ఈ లోజుననే దీనిని తరిమింపి చూచుము.
వెంటుకలు యెట్లు వృద్ధి కాగునో కనిపెట్టుము.
కామినీయా తలనూనె నిన్ను శక్తివృద్ధినికేరయును.
కల యెట్టి 1-2 ఒక రూపాయి. డి. పి. చార్జీలు ప్రత్యేకము.
అన్ని వోట్లలోను ఈ క్రింద తెలుపబడిన ప్రకారము
విక్రయించబడుచున్నది.

ఇది మందు లమ్మబా గ్రంథివద్దనున్నా, శరీర లమ్మ
శాంతివద్దను నూడ దొరకును, లేకున్న,
హాలు యెట్లు:-
ఆంగ్లొయిండియన్ డ్రగ్స్ ఆండు
కెమికలు కంపెనీ,
155 కామ్యూనుకీడు, బొంబాయి.

మీరు ముఖాన ద్రవ్యము, లేక అత్యంత కావలసినద్రవ్యము
"టెటో డిల్ బహారు" ను వ్రాయుము.
ఇది విజ్ఞప్తం చేయబడినది. అత్యంత శుభముగలది.
1/2 ట్రాసు యెట్టి 1-2 థర యు 2-0-0
1 ట్రాసు " " 0-12-0
1/2 ట్రాసు " " 0-8-0
కొన్ని చుక్కలు లేక రుమాలుయందు చల్లిన మిక్కిలి
మనోహరమైన కానన చుట్టుప్రక్కలనూ వ్యాపించును.

పూర్ణిమ
A Tragedy? కష్టాంత నాటకము !! క్రొత్తనాటకము !!
పానుగంటి లక్ష్మీ నరసింహారావు పంతులుగారిచే వ్రాయబడినది.
పూర్ణిమాపర్వదినమున గాజపాన క్షత్రియ కులవారము లగు భట్టి వరాహరాజేంద్రులు వియ్యమునికై వివాహ వేలకై వారసిల్లుట. పరిణయకృత్యమునకు మాలు భూరికావత్తి. వైవాహికతోరణముల క్రింద ఘోరమారణములు, భట్టి రాజేంద్రుని చిత్రవధము. వెండ్లకొడుకు దేవరాజుగంధు మరణమునందీ పాతకపుట, పునోహిత దంపతు లాతనికి కరణ మిచ్చుట, అడవిదొంగల దొంగలు, సర్వవ్యూహ గోల్పోయిన రాజరాలకుడు దొంగలవార యగుట, పునోహిత దంపతు లొక్క గోతం బూడ్చి పెట్టబడుట, కారదాదేవి సమాగమము, సర్వముగల గాంధర్వవివాహము, రక్తతర్పణ ములు, వ్రాయబడు సాధ్యము కాని యెన్నెన్నో విచిత్రాంశములు, పాత్రప్రకృతి వర్ణనావైచిత్ర్యము, ఈశ్వరకరుణా విశేషము, ప్రపంచవైచిత్ర్య, యనవ్యవాంఛానిశ్చలత్వము, విధిబలవత్త, సాక్షిచిత్రహాస్యము, చరిత్రసంతమాత్రమున నొడలు జలదరించుటలు, సుమన్వద్రవిధూత మగునటులు, కన్నులు ధాగళముగ, బ్రహ్మాంశునటులు, అహంభావ విశ్లేషన మగునటులు, ప్రాపంచిక లంపట లికదలి మనస్సును బూర్ణముగ నీశ్వరార్పణము నొనర్చుటకు దృఢసంకల్పము కలుగునటులు రచించబడిన నాటకరాజము.
వెల యూ 1-0-0.
వలయువారు:-
పానుగంటి రాజారావు,
పి. రా. పు. ర. (గోదావరి జిల్లా) అని వ్రాయవలెను.
(290)

వైద్యరత్న పండిత, డి. గోపాలాచార్యులగారి (1045)
కలరా ఔషధములు
మాకలరామందులు అనేక ముగిసిపాలిటివారిచే పొగడబడియున్నవి. 3
ఈ రాజధానిలో ఈకలరావ్యాధికై యుపయోగింపబడు మందులలో నెల్ల మాకలరామందులు
శ్రేష్ఠమైనవని ఖ్యాతమహించెను: 1045-3
మామందులు కలహాట కలరా లేదనియే నమ్మవచ్చును. మేము అనేక కేలజలకు ఇచ్చిచూచి దీనిమహిమను తెలి
సికొని యున్నామనుట అతిశయోక్తిగా నెంచకూడదు. పసివిడ్డలు మొదలు కృద్ధలకణకు అందజును, గర్భిణి శ్రీలకు
నూడ వీనినుపయోగింపవచ్చును. ఇతిరమందులవలె నివి మూత్రమును బంధించుట మొదలగు దుర్గుణములకు చోటివ్యభు.
కర్పూరాద్యలిప్తము 6 టెన్సుల సీసా యు 0-12-0 } కలసి ఒకపెట్టు యు 1-2-0
విషాచి సంజీవని మూత్రలు 12 } 0-6-0 }
తొలివిలాసము. పండిట్, మద్రాసు. ఆయుర్వేదాశ్రమము. 41, ఆచారప్ప వీధి మద్రాసు.

POLINES
GONO MIXTURE
18 సంవత్సరముల నుండి చాల ప్రసిద్ధి కెందినది.
ఈ ఔషధము గోరీయా మొదలగు అన్ని విధములై
ములకు గ్యాంగ్రేగా చెప్పబడినది. ఇది శుభ్రపరిష్కార
వినయాచితమైన మూత్రమే తయారుచేయబడినది. ఒక కే
తాడు నేవించిన ఉపశమనము ఇచ్చును. 12 గంటల కాలము
వ్యాధిని ఆపును. అందు గోరీయలో వ్యాధిని నిర్మూలము
య్యను. ఇంతకు మించి వ్రాయబడినది. ఒక సీసామందు తెప్ప
చుకొని నేవించినపిదప గోరీయలో అనుభవమువీడ గుణము
తెలియగలదు. పోస్టుచార్జీతో సహా యెట్టి 1 కి రు 2-7.
కండింటికి రు 6-10-0 మూడింటికి రు 9-12-0 మాత్రమే.
[8458] ఈ ఔషధములు యంగ్లీషు (వాయులు యు డిజె
D. Polines & Co.
Chemists, No. 3 Harimohan Roy Lane
Calcutta

పుటల
180 పుస్తకము ఉచితము
ఆరోగ్యమును శాశ్వతశుభమును పొ
దుట స్వాభావికమైన కొన్ని విధులను అనుస
రించుటవలననే కలుచున్నది.
ఈ ఉత్తమమైన పుస్తకము ఆరోగ్యమార్గమును
కలుగజేసి శరీర సౌఖ్యమును దృఢపరచును. ఆయుర్వి
ద్ధి ఇప్పించును.
ఈ పుస్తకము ఇవాముగా నీయబడును.
పోస్టుచార్జీయు మేమే భరించి పంపెదము.
నెంట్లే వ్రాయుదు.
వైద్యశాస్త్ర మహాశంకర్ గోవిందజీ,
ఆతంక నిగ్రహ ఔషధాలయము.
26. బ్రాడ్వే, మద్రాసు

Are you in the Full Glory
OR
Manly Strength
If not, you are in urgent need of radical
remedy to regain your strength and
Manly Power
TRY BRISHYA JOGA
Prepared on the basis of Makaradawa
Gold, Musk, etc., in assimilable form.
It Guarantees Results.
It quickly renews VIGOUR and VITALITY
and restores power of SUPER-MANHOOD
Price one Phial (to last 30 days)
Rs. 6-4. Per V. P. P. Rs 6-10.
THE
Kalpataru Ayurvedic Works
(Hd Office) 94 Grey Street,
173-1, Harrison Road,
Bara Bazaar Branch
CALCUTTA.

ERASMIC (3498)

శ్రేష్ఠమైనది
మంచి ఫలితము గలది. అందరు ఉపయోగించు కొ
చ్చును. గొప్ప కేషియల్ సహాయముతో శుభ్రమగు వస్తువు
తో తయారుచేయబడినది. (ఎ)
ఇమిటేషనులను చూచి మోసపోకుము.
అన్నిస్థాన వైద్యులవద్ద దొరకును.